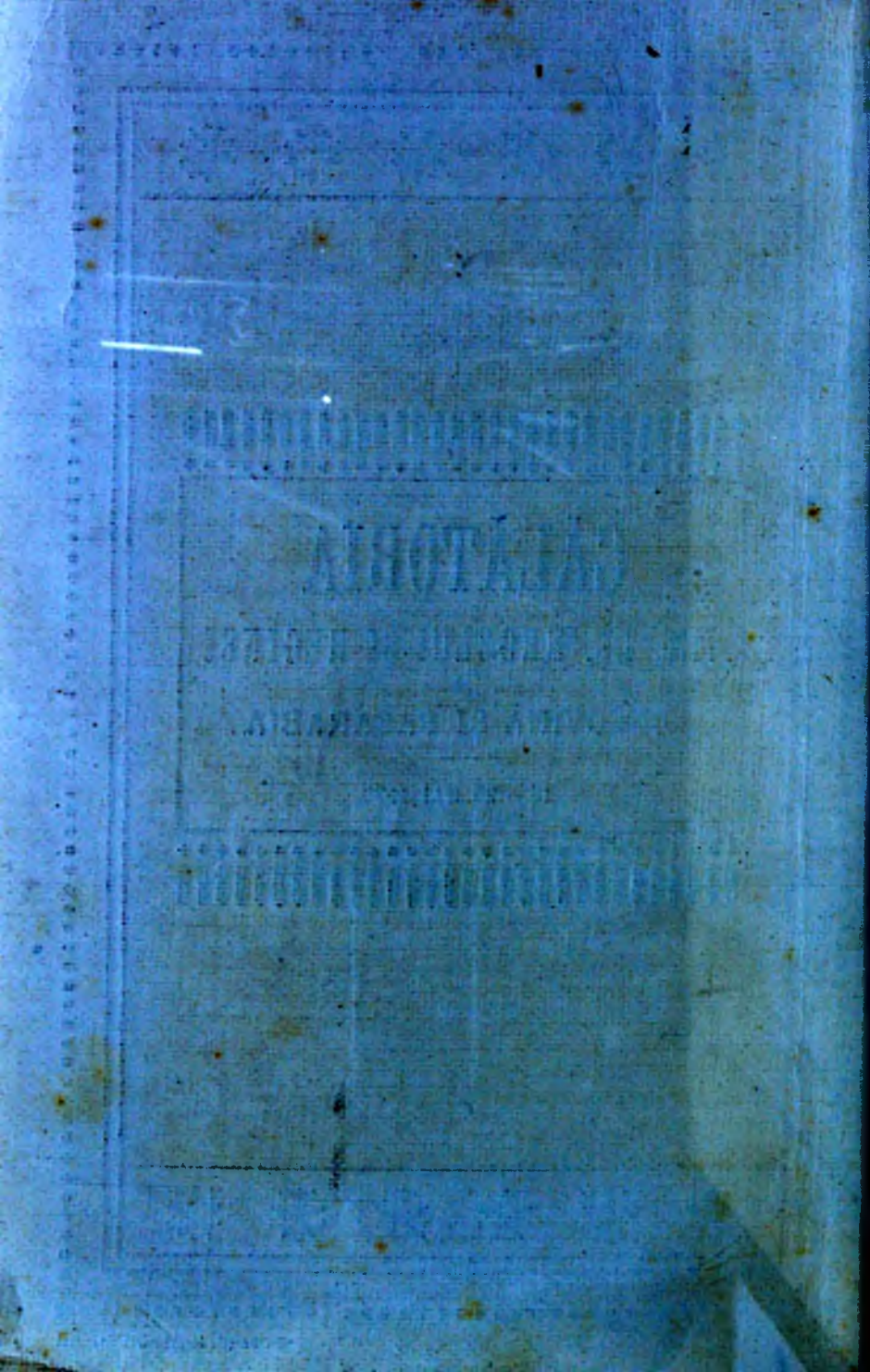

CĂLĂTORIA
MM. LL. REGELUI ȘI REGINEI
IN
BUCOVINA ȘI BASARABIA

15 — 25 MAI 1920

CĂLĂTORIA
MM. LL. REGEI ȘI REGINEI
IN
BUCOVINA ȘI BASARABIA

15—25 MAI 1920

BUCUREȘTI
—
IMPRIMERIA STATULUI
1920

CALAFORIA

MM. LL. REGELE ȘI REGINEA

BUCOVINA ȘI BĂSEARABIA

C. III. 38

BIBLIOTECA
JUDEȚEANĂ
NEAMȚ

Fond „G.T.A.”

30.790

CĂLĂTORIA

MM. LL. REGELUI ȘI REGINEI

IN

BUCOVINA ȘI BASARABIA

15 - 25 MAI 1920

Sâmbătă, 15 Mai, orele 19, MM. LL. Regele și Regina, împreună cu A. S. R. Principesa Elisabeta, au plecat cu trenul din halta Cotroceni. Maiestățile Lor erau însoțiți de d. președinte al consiliului, General Alexandru Averescu, și de întreaga suită regală.

Duminică, 16 Mai, orele 9, în gara Burdujeni, un numeros public împreună cu orfelinatul C. F. R. „Regina Maria” așteptă pe Maiestățile Lor, care coborându-se din tren, au fost întâmpinați cu flori și cântece naționale.

La orele 9.15, în gara Ițcani, Maiestățile Lor sunt primite de d. General Lupescu, comandantul frontului de Est al armatei române, care prezintă raportul, M. S. Regele trece în revistă compania de onoare din regimentul 114 infanterie. Pe peronul gării o lume imensă așteptă pe Suverani, având în frunte pe d. I. Stârcea, ministrul Bucovinei, împreună cu toate autoritățile civile și militare din localitate.

Doi primari săteni prezintă Maiestăților Lor tradiționala pâine și sare, iar d. Dori Popovici, președintele

comisiunii de unificare, într'o cuvântare însuflețită urează Suveranilor bună venire pe pământul Bucovinei. M. S. Regele răspunde mulțumind de călduroasa primire ce Li se face și după câteva momente de convorbire cu persoanele prezente, Maiestățile Lor suindu-se în automobile pleacă la Suceava, înconjurați de o ceată de călăreți săteni.

În fața primăriei, primarul orașului Suceava, d. Iancu Avram, în fruntea reprezentanților comunităților de toate limbile, după o cuvântare de bună venire, prezintă Maiestăților Lor pâinea și sarea, iar d. Eusebie Popovici, directorul liceului, în cuvinte călduroase aduce urări din partea județului Sucevii. Mulțumirile M. S. Regelui sunt acoperite de uralele și aclamațiile marei mulțimi adunate în mijlocul vechei capitale a Moldovei.

De la primărie Maiestățile Lor se îndreaptă spre vechea și frumoasa biserică unde se găsesc moaștele sfântului Ion cel Nou. Aici s'a slujit un serviciu religios, după care d. Stârcea, ministrul Bucovinei, a salutat pe Maiestățile Lor cu următoarele cuvinte :

Sire,

Prea Grațioasă Doamnă,

Alteță Regală,

De 145 ani Bucovina, ruptă din trupul vechei Moldove, în vitregia timpurilor, ce a despărțit-o de Statul național, întemeiat chiar pe teritoriul ei, așteaptă ziua de fericire, ce o vede împlinită astăzi.

Bine ați venit, mult dorite Rege Liberator, pe pământul românesc al Bucovinei, reunită cu Patria Mamă și recucerită Coroanei române de Maiestatea Voastră și glorioasa armată !

Bine ați venit, Mărite Doamne, pe acest străbun pământ românesc, ce păstrează scumpe amintiri ale trecutului românesc, cu mormintele descălecătorilor și marilor Voievozi ai Moldovei, fericiților întru pomenire predecesori și străbuni ai Maiestății Voastre, cu pioasele lor fundațiuni, sacre monumente ale istoriei române.

Bine ați venit, Sire și Mărită Doamnă, pe acest pământ istoric, unde se află cele dintâi fundațiuni moldovenești, cu vechea capitală a Moldovei, valoroasa cetate a Sucevei, care a înfruntat atâtea furtuni și a văzut îndeplinite-se fapte de glorie ce sunt fala neamului românesc, cetatea unde Alexandru cel Bun, înțeleptul organizator al Statului moldovenesc, a întemeiat scaunul Mitropoliei Moldovei ; unde Ștefan cel Mare, slăvitul erou al neamului românesc și al creștinătății, care se odihnește în mormântul venerat dela Putna, și alți Domni iluștri ai Moldovei au respins cu fală atâtea atacuri dușmane ; unde acum 320 de ani Mihai Viteazul, eroul martir al unității naționale, s'a proclamat Domn al tuturor Românilor, primind aici, în Mai 1600, jurământul ca Domn al Țării românești, Ardealului și Moldovei.

Pe urmele lui, Maiestatea Voastră, răzbunând vitregia trecutului, întră triumfător ca primul Rege al tuturor Românilor, îndeplinitor al visului secular al neamului românesc întreg.

Poporul românesc al Bucovinei, care neclintit a stat strajă la comoara istorică a neamului, ce această țară o păstrează cu sfințenie, poporul românesc împreună cu neamurile conlocuitoare, Bucovina întreagă, aduce Maiestăților Voastre, măritului său Rege și Domn și Măritei sale Doamne și Regine, omagiile sale de adâncă recunoștință, de dragoste și credință neștrămutată, cu speranță vie în viitorul fericit ce i-ați urzit.

Și toți într'un cuget, uniți sub sceptrul blând și ocrotitor

al Maiestății Voastre, ocrotiți sub glorioasa Coroană de oțel
a României, Vă urăm cu însuflețire :

Să trăiți Sire !

Să trăiți Mărită Doamnă !

Să trăiască Augusta Dinastie !

Să trăiască și înflorească România unită !

M. S. Regele mulțumește cu recunoștință, arătându-și adâncă bucurie că se află în acest sfânt lăcaș care ne-a fost lăsat de vrednicii Voevozi ai Moldovei.

Apoi Maiestățile Lor merg la vechea biserică a Mîrăuților, nu de mult restaurată, din fața căreia au admirat vederea ruinelor cetății Suceava.

La 11 ore Maiestățile Lor împreună cu suita, în urale nesfârșite, pleacă în automobile spre mănăstirea Putna, pe un timp prea frumos, după o ploaie binefăcătoare de mult așteptată.

Satele Ilișești, Păltinoasa, Solca, Marginea, Horodnic, Vicov, prin cari au trecut Suveranii, erau frumos împodobite și țărâtime multă din satele mai depărtate se adunase pe marginea drumului, în haine de sărbătoare, în frunte cu preoții și învățătorii, ca să întâmpine pe mult doriții Stăpâni ai țării. Călăreți cu steaguri tricolore petreceau pe înalții oaspeți de la un sat la altul. Pretutindeni erau ridicate arcuri de triumf, lângă care așteptau frunțașii satelor cu pâine și cu sare în cântecul vioiu al imnului regal executat de tinerimea școlară. Maiestățile Lor se opreau ca să primească aceste mărturisiri de dragoste și să asculte păsurile locuitorilor. În satul Solca, unde din cauza bombardărilor războiului din urmă au fost distruse o mare parte din case, Maiestățile Lor s'au interesat de aproape de suferințele

locuitorilor, iar M. S. Regina a făgăduit Inaltul Său sprijin pentru refacerea locuințelor.

La orele 15, Maiestatele Lor sosesc la Mănăstirea Putna, unde în mijlocul a mai multe mii de săteni au fost întâmpinați de : II. PP. SS. Mitropoliții Miron Christea Primatul României și Pimen al Moldovei și Sucevei, d. general Coandă, fost prim ministru, toți d-nii miniștri, d. I. Nistor, fost ministru al Bucovinei, primul președinte al Inaltei Curți de Casație, d-nii generali de corp de armată, rectorii universităților din Iași, Cluj și Cernăuți, d. mareșal al Curții Regale, precum și notabilitățile din Bucovina cari fusese invitate. Armata eră reprezentată prin delegații din regimentele 13 Ștefan-cel-Mare, regimentul 25 Racova, regimentul 3 grăniceri, regimentul 12 artilerie, regimentele 113 și 114 infanterie din Bucovina și batalionul de jandarmi.

Intrând cu toții în biserică, împreună cu drapelele regimentului 13 Ștefan-cel-Mare, regimentului 25 Racova și a regimentului 3 grăniceri, după obișnuitul serviciu religios pentru Suverani, săvârșit de P. S. Episcopul de Rădăuți, înconjurat de Egumenul și clerul mănăstirii Putna, a urmat parastasul pentru odihna fericitului intru pomenire Ștefan-cel-Mare, Voevodul Moldovei, în fața mormântului căruia Maiestatele Lor, împreună cu întreaga asistență, au îngenunchiat, cu-prinși de cea mai adâncă și patriotică evlavie.

După sfârșitul serviciului religios, d. Dimitrie Onciul, profesor de istorie la Universitatea din București, a rostit următoarea cuvântare :

Sire,

Prea Grațioasă Doamnă,

Alteță Regală,

Sunt 416 ani de când acest sfânt locaș păstrează în sânul său moaștele slăvitului erou al neamului românesc și al creștinătății, Ștefan-cel-Mare.

De atunci acest venerabil mormânt a urmat să fie un loc de pelerinaj pentru Românii de pretutindeni, cari căutau aici înălțare și întărire sufletească, în vremile de restriște ce au venit peste țară și popor.

Acele vremi de restriște, venite curând după moartea marelui apărător al neamului și al creștinătății, începând cu suzeranitatea turcească din ce în ce tot mai apăsătoare, au adus în cele din urmă desmembrarea ținutului cu acest slăvit mormânt, trecut acum 145 de ani sub stăpânire austriacă.

Și a chemat apoi Domnul pe Maiestatea Voastră ca să libereze acest mormânt sacru și pământul românesc de stăpânirea străină.

Măreață umbră, ieși din mormânt și privește pe urmașul tău biruitor, Domnul Moldovei tale întregi, Rege al tuturor Românilor, care liberând locul tău de odihnă și tot neamul tău, dela Nistru și până la Tisa, din Carpații păduroși până la Mare, a venit să se închine aici :

»Eroului plin de lumină

»Căruia istoria se închină«.

Cu noi împreună și cu tot neamul românesc, vino și tu măreață Umbră, să aduci prinosul de recunoștință, de admirațiune și mărire, măritului Rege și Domn, Măritei Doamne și Regine, a căror binecuvântată Domnie ne-a adus aceste mărețe zile de glorie și fericire.

Să trăiți Sire!

Să trăiți Mărită Doamnă!

A urmat apoi praznicul dat sătenilor și soldaților la mesele întinse în jurul bisericii, iar într'un pavilion ridicat în fața chiliilor s'a servit prânzul regal, la care au luat parte invitații speciali.

Bucuria sătenilor că li s'a îngăduit să fie la ospăț alături de Familia Regală eră nespusă. Maiestatele Lor au fost mereu obiectul celor mai vii și mai simțite manifestații de dragoste și devotament. Se vedeau bătrâni plângând de bucurie că au ajuns ziua când mormântul Marelui Voevod Ștefan a ajuns iarăș sub stăpânirea românească.

În timpul prânzului muzica militară a regimentului 13 Ștefan-cel-Mare și corul acestui regiment au executat felurite cântece naționale.

Către sfârșitul mesei, d. general Averescu, președintele consiliului, a vorbit astfel :

Sire,

Prea Înaltă Doamnă,

Să-mi fie îngăduit a mă face ecoul sentimentelor, de cari este firesc să fim cuprinși astăzi, când, găsindu-ne în aceste locuri sfinte, aduși de o pornire atât de înălțătoare a sufletului Maiestaților Voastre, nu ne putem opri evocând marile fapte a căror amintire deșteaptă mormântul nemuritorului Voevod, de a face o apropiere între ce a fost și ce este ; între ceea ce au făcut strămoșii noștri și ne-au lăsat și între ceea ce am făcut noi înșine și vom lăsa urmașilor noștri.

Dela Ștefan-cel-Mare la Ferdinand I, ce întinsă cale, bătorită de suferințe și durere, de asupriri și așteptare ; dar totodată și ce lanț neîntreput de neînvinsă rezistență, de necurmată nădejde și de neadormită credință în puterea de viață și de izbândă a neamului.

Străbătând cu mintea această întinsă cale, bogată în suferințe și bucurii și făcând suma lor, la lumina ultimelor mari evenimente, nu putem ocoli constatarea că : și unele și altele ne-au oțelit firea în așa măsură, că am putut fi neconținut la înălțimea cerințelor vremurilor.

În adevăr, și astăzi chiar în această clipă, cea mai mare din istoria noastră când de un trecut plin de vitejie se leagă desăvârșirea eroică a visului secular și când întărirea pașnică a izbândeii noastre pare încă amenințată de primejdii din afară și din lăuntru, este din cale afară prețioasă și liniștitoare constatarea că poporul nostru, nu numai că a desvăluit neconținut un minunat amestec de bărbăție și de blândețe, de mândrie de neam și de îngăduitoarea iubire de om, de porniri generoase și de simț al dreptății, dar a mai făcut și dovada că de iubirea lui oțelită de țară s'au sfărâmat în totdeauna neputincioase atacurile primejditoare, precum și ademenirile otrăvitoare. Și cum a făcut până acum, așa va face și în viitor.

Sire,

După pilda Marelui Voevod Ștefan, Maiestatea Voastră ați știut să aveți încredere în poporul de care providența V'a legat, și cu iubire și abnegațiune, identificându-Vă cu năzuințele lui sfinte, l-ați dus la izbândă și mântuire.

Unind voința Maiestății Voastre cu voința rostită de clasele națiunii, Maiestatea Voastră a simțit că jertfa și vitejia poporului trebuie să-l ridice la demnitatea de neatârnată cetățenească, precum și la mândria de a se ști stăpân pe pământul pe care-l muncește.

Ați simțit această mare necesitate a vremii și, cu un gest ce va rămâne pe veci în istorie, ați înfăptuit-o.

Prea Înaltă Doamnă,

Maiestatea Voastră ați știut, pe de altă parte, să alinați suferințele cele mai sfâșietoare, să împodobiți jertfele cele

mai tragice. Alături cu poporul Vostru, în zile bune și în zile negre, ați plâns cu el, ați nădăjduit cu el, ați crezut cu el și în el.

Pentru toate acestea, Sire și Prea Înălțată Doamnă, poporul Vostru vă mulțumește, poporul Vostru vă iubește, precum a iubit întotdeauna pe Voevozii cari au știut să se identifice cu el.

Iar nouă celor din generațiile actuale din toate ținuturile deapănate unite, cari avem cinstea și norocul a fi în jurul Maiestăților Voastre, umbra marelui Voevod ne spune că ne mai rămâne încă o datorie sacră de împlinit.

Toate credințele, toate ambițiunile, toate puterile noastre avem datoria să le închinăm țării, pentru ca prin muncă fără preget, și prin luptă fără ură să pregătim și să îndrumăm așezarea unității neamului pe temelii sănătoase.

Pentru acest scop mareț ne este cerut ca, în pragul unei vieți noi, să jertfim din însuș sufletul nostru chiar și cele mai tainice și sincere porniri, dacă aceste porniri, semănând învrăjbirea ar primejdi opera sfântă cu sângele atâtor viteji.

Ar fi un adevărat blestem al lui Dumnezeu dacă nu ne-am arăta vrednici de jertfele făcute și de nădejdea ce pune Maiestatea Voastră în fiecare din noi spre binele și gloria Patriei.

Să trăiți, Sire !

Să trăiți, Prea Înălțată Doamnă !

M. S. Regele a răspuns rostind cu glas puternic următoarea cuvântare, ascultată cu sfințenie și des întreruptă de entuziaste aplause :

*„ Călcând pentru întâia oară pe pământul frumoasei
„ Bucovine, readuse la sânul patriei mume, am socotit
„ ca o sfântă datorie ca întâiul meu pas să se îndrepte
„ spre acest locaș atât de scump oricărei inimi româ-
„ nești, pentru a aduce umbrei marelui erou al Moldovei*

„ și al creștinătății, Ștefan-cel-Mare și Bun, prinosul de
„ recunoștință națională și de adânc simfită slăvire din
„ partea întâiului Rege al României întregite.

„ Veacuri de restriște au înșirat an după an și au
„ impletit o cunună de dureri și de suspin în timpul
„ când țările românești căzuseră sub îndelungata robie
„ turcească, dar mai cu deosebire dela deslipirea acestei
„ părți, celei mai vechi și mai frumoase a Moldovei, din
„ trupul părintesc. Inimele românești rosteau numele
„ marelui Voevod plângând, pentru că mormântul său se
„ află pe pământul robit. Și atât de adâncă și reală era
„ această durere, că în anul 1871, la serbarea din Putna,
„ marele nostru Eminescu cântă :

„ Durere !... și-i profundă când România plânge,
„ Cu fruntea 'nfășurată de doliu la mormânt ;
„ Durerea-i pretutindeni, durerea se reștrânge
„ În valea și Carpatul ce-i românesc pământ.

„ Dar sufletul românesc și-a făurit din icoana eroului
„ său, simbolul de mângâiere și de nădejde a unor tim-
„ puri pe cari povestea le închipuise ca testament al lui
„ Ștefan-cel-Mare :

„ Dumnezeuul părinților voștri se va îndurà de lacrămile
„ fiilor săi și va ridică dintre voi pe aceia cari vă vor așeză
„ iarăș în voinicia și puterea de mai înainte».

„ Acesta era cuvântul fermecător al nădejzii.

„ Răzeșii, cari fuseseră sădiți de mâna lui Ștefan la
„ toate hotarele, l-au purtat cu sfințenie din tată în fiu,
„ în sufletul și legendele lor.

„ Bisericile și mănăstirile semănate pe tot întinsul
„ țării, ca prinos de recunoștință celui Atotputernic,

» pentru biruințele împotriva atâtor dușmani, i-au păstrat evlavia sufletului său sfânt și cărturarii i-au prea mărit numele din secol în secol.

» Până și în veacul cel mai umilitor al Fanariștilor, necunoscutul scriitor, în vestitul cuvânt de pomenire al Marelui Ștefan, îl prea mărește astfel :

» Ce minte așa de bogată în gânduri, ce limbă așa de îndestulată în voroave, ce meșteșug așa de iscusit la împlinirea cuvântului, să poată împodobi atâtea risipe a vrăjmașilor, atâtea sfărâmări de cetăți, atâtea zidiri de lăcașuri sfinte și atâtea înțelepciune a acestui bărbat, care cu vitejie ne-au apărat, cu înțelepciune ne-au ocărmuț și în cât au trăit voinicia noastră și fericirea au înfloriț și carele pe toate lucrările lui cu credința lui Isus Hristos le-au pecetluit ; la rășboi biruitor smerit, la pace Domn drept și bun, în viața sa din parte credincios adevărat«.

» Ștefane al Moldovei, ai trăit veacuri în sufletele românești și vei trăi deapănarea. Sămânța ce ai pus în inimile noastre a rodit și poruncile tale s'au îndeplinit.

» Prin jertfa de sânge a sute de mii din fiii patriei, am împins hotarele până la marginile însemnate de graiul și de sângele românesc. Chilia și Cetatea Albă, la pierderea cărora a săngerat inima ta, sunt ale noastre, și Ardealul pentru care tu și viteazul tău fiu Petru Rareș ați purtat armele victorioase peste munți, este al nostru. Al nostru-i malul Mării și bogata Dunăre de jos.

» Și tot după a ta poruncă făcut-am răzeși, în tot întinsul pământului românesc, pe toți aceia cari au

„ purtat arma în timp de războiu, lucrând cu plugul în
„ timp de pace.

„ Steagul tău purtător de biruință l-am așezat în
„ Mitropolia Capitalei noastre, spre a fi înfățișat mulți-
„ milor la zile mari de sărbătoare, pentru întărirea și
„ înălțarea sufletelor noastre.

„ Și totuș, când am plecat genunchii în fața scumpului
„ tău mormânt, în sufletul Meu s'a născut încă o duioasă
„ rugă, pe care o îndreptăm către tine ca unui părinte
„ din veac adormit, dar necurmat alături de sufletele
„ noastre. În numele tău și al marilor tale fapte am
„ găsit izvorul nesecat al răbdării în timpul de umilință
„ și al curajului în timp de restriște. Insuflă-ne duhul
„ sfintei uniri în inimile noastre, pentru ca să putem
„ duce înaintea greaua sarcină a Statului nostru întregit.

„ Coboare-se raza geniului tău ocrotitor în sufletele
„ noastre pentru îndreptarea tuturor păturilor sociale pe
„ calea concordiei, din care numai poate izvorî adevă-
„ ratul bine obștesc.

„ Insufleșit de acest gând al unirii cetățenești, che-
„ masem aci pe fruntașii țării și ai neamului și mai
„ ales pe acei cari împreună cu Mine au luptat, îndurând
„ într'un fel sau altul marile greutăți prin cari am
„ trecut și cari M'au ajutat să văd adus la înfăptuire
„ visul nostru secular. Vroiam să ne împărtășim îm-
„ preună de bucuria acestei zile înălțătoare și tot odată
„ să ne aruncăm privirile asupra viitorului ce ni se
„ deschide și să ne gândim că opera unității noastre ca
„ stat și națiune, așteaptă dela noi încă multe și înde-
„ lungate silințe, pentru ca tot ce am dobândit prin
„ atâtea jertfe, să fim în stare a păstra și consolida prin

„necurmată și înțeleaptă muncă. Iar asemenea muncă
„nu se poate îndeplini cu sorți de izbândă decât numai
„prin unirea tuturor forțelor naționale din vechiul regat
„și din ținuturile unite la patria mamă, și prin conlu-
„crarea tuturor bărbaiilor pricepuți la refacerea tuturor
„ramurilor de gospodărie a Statului, după marile zgu-
„duiri prin cari am trecut.

„Să ne unim deci gândul nostru, al tuturor Românilor
„cu iubire de neam, și în fața mormântului acestui erou
„național să jurăm că în împrejurările grele vom fi
„strâns uniți, având numai un singur gând și o singură
„simțire: fericirea scumpei noastre patrii, pentru care
„suntem gata a face orice sacrificii».

Pe la orele 16¹/₂, Familia Regală s'a ridicat de la masă și, după ce și-a luat rămas bun de la persoanele invitate, s'au îndreptat pe jos spre poarta mănăstirii, în sunetele clopotelor. Sătenii înconjurase pe Maiestățile Lor, sărutându-le mâinile cu dragoste și mulțumindu-le pentru bunătatea și creștineasca Lor îndurare.

La orele 18, Maiestățile Lor ajung la mănăstirea Sucevița, unde, după serviciul religios, au admirat frumoasele picturi și bogatele odoare ale mănăstirii lui Ieremia Movilă, Voevodul Moldovei. Câțiva ciobani cu trâmbițele lor sunau cântece evocatoare a timpurilor vechi.

Dela Sucevița Familia Regală s'a îndreptat spre Rădăuți, unde a sosit la orele 20. Orașul eră frumos împodobit. Intreaga populație așteptă în haine de sărbătoare. Pe piața Unirii se află un arc de triumf în jurul căruia se găseau notabilitățile orașului și preoții

tuturor confesiunilor. La sosirea Maiestăților Lor tot poporul a izbucnit în puternice urale. După trecerea în revistă a trupelor, M. S. Regele a decorat stindardul regimentului 11 roșiori cu ordinul militar de război „Steaua României“ în gradul de Cavaler cu panglica de Virtutea Militară, pentru modul strălucit cu care acest regiment s'a condus în luptele dintre Tisa și Dunăre din 1919. De asemenea a atârnat pe pieptul mai multor ofițeri și grade inferioare diferite distincțiuni de război.

Maiestățile Lor au fost apoi salutate de d. primar în numele orașului. M. S. Regele vădit mișcat a mulțumit pentru sentimentele de credință ale populației.

Au mai vorbit apoi reprezentanții tuturor confesiunilor și ai mai multor societăți. A urmat apoi defilarea trupelor garnizoanei: Regimentul 114 infanterie și regimentul 11 roșiori. La sfârșit au defilat și călăreții țărani cari prin frumoasa lor ținută și-au atras mulțumirile Maiestăților Lor.

După ce Maiestățile Lor au vizitat vechea biserică din Rădăuți, zidită de întâii Voevozi ai Moldovei, s'au urcat în trenul regal, plecând spre Dornești.

La Dornești Familia Regală a fost salutăată de populația din localitate și din împrejurime. Erau de față mai mulți primari, împreună cu prefectul județului Siret. Populația maghiară din vecinătate ieșise la gara cu călăreți, aranjând o retragere cu torțe.

Trenul regal s'a pus în mișcare, urmând să se oprească numai la Cosmin; pe la gări însă eră adunată atâta lume doritoare de a vedea pe Suverani, încât M. S. Regele a dat ordin de oprirea trenului și coborându-se în mijlocul sătenilor, a stat de vorbă cu ei; poporul

strigă neîntrerupt : Trăiască România Mare, trăiască Regele tuturor Românilor.

Trenul regal a rămas peste noapte în Cosmin.

Luni, 17 Mai.

La orele 9.30, trenul regal intră în gara Cernăuți. Din toate piepturile izbucnesc urale nesfârșite. Muzica militară intonează imnul regal, iar o companie cu drapel din regimentul 3 grăniceri dă onorul.

Pe peronul gării frumos împodobit așteptau numeroase doamne din înalta societate, reprezentanții tuturor autorităților civile și militare, rectorul și decanii universității, reprezentanții tuturor confesiunilor, directorii școalelor, reprezentanți ai studenției și presei.

M. S. Regele în uniformă de grănicer, purtând buzduganul, însoțit de A. S. R. Principesa Elisabeta, de d-l general Averescu, președintele consiliului, și de întreaga suită, trec în revistă compania de onoare. Primarul orașului, Părintele G. Șandru, a prezentat pâinea și sarea, rostind un calduros discurs de bună venire. M. S. Regele a binevoit a răspunde, mulțumind pentru omagiile de credință și devotament ce i se aduc în capitala Bucovinei, deapururi unită la sânul patriei mame. Doamnele au oferit A. S. R. Principesei Elisabeta frumoase buchete de flori, arătându-și marea părere de rău că M. S. Regina eră silită a rămâne în trenul regal, de oarece în timpul zilei de eri, pe când s'a revărsat asupra Maiestăților Lor o adevărată ploaie de flori, M. S. Regina din nebagare de seamă a fost lovită de un buchet în față, făcându-i-se și o mică sgârietură pe corneea ochiului drept.

Dela gară cortegiul regal a plecat cu automobilele spre catedrala metropolitană. Pe tot parcursul, școlarii și populația au primit pe M. S. Regele cu entuziaste ovațiuni, presărându-i calea cu flori. Zeci de mii de oameni aclamau pe Regele Românilor. La toate bisericile, în sunetul clopotelor, clerul așteptă îmbrăcat în sfintele vestminte. Pe toate străzile și piețele așteptă un public imens. Casele erau împodobite cu flori, steaguri și covoare. Deasupra arcului de triumf se ridică Coroana României, în jurul căreia flutură steagurile marilor Puteri aliate.

La biserica catedrală M. S. Regele a fost întâmpinat de I. P. S. S. Mitropolitul Vladimir al Bucovinei, înconjurat de înaltul cler și de membrii consistoriului. Serviciul divin s'a oficiat de însuși I. P. S. S. Mitropolitul cu frumoase cântări ale corului metropolitan.

După serviciul religios M. S. Regele a trecut în revistă trupele garnizoanei, oprindu-se la tribuna regală din piața Unirii, prea frumos împodobită. Aci au fost prezentate M. S. Regelui mai multe persoane cu cari Majestatea Sa a binevoit a convorbi.

A urmat apoi defilarea trupelor și anume: Regimentele 25 și 114 infanterie, regimentul 3 grăniceri, batalionul de jandarmi și regimentul 12 artilerie.

M. S. Regele a rămas foarte mulțumit de ținuta trupelor, a căror defilare a făcut o adâncă impresie asupra lumii imense care se adunase în număr așa de mare cum nu se mai văzuse în capitala Bucovinei.

De aici M. S. Regele a plecat la universitate, unde a fost salutat de rectorul universității, de toți decanii și profesorii, precum și de numeroși studenți. A vizitat

apoi biblioteca universității, arătând mult interes pentru cele dintâi tipărituri după invenția tiparului. A mai vizitat și institutul zoologic, după care M. S. Regele s'a îndreptat spre marea reședință metropolitană, unde au fost găzduiți înalții oaspeți.

La orele 13, M. S. Regele și A. S. R. Principesa Elisabeta au luat prânzul intim la reședința metropolitană.

La orele 15, a avut loc la reședința metropolitană recepția autorităților și a reprezentanților diferitelor confesiuni. D. ministru I. Stârcea și d. Dori Popovici au prezentat M. S. Regelui și A. S. R. Principesei Elisabeta pe domni, iar d-na I. Stârcea a prezentat pe d-nele din înalta societate și pe reprezentantele diferitelor societăți de binefacere. M. S. Regele a binevoit a se întreține cu cei invitați, interesându-se de aproape despre situația tuturor păturilor sociale.

După recepție M. S. Regele a oferit un ceaiu persoanelor prezente, în care timp corul societății „Armonia“ a cântat imnul regal, iar mai multe copile, îmbrăcate în frumosul port național, au executat felurite danțuri naționale.

De la orele 18 până la 19 ¹/₂ M. S. Regele însoțit de adjutantul de serviciu a vizitat următoarele biserici :

1. Biserica luterană, unde a fost primit de preotul dr. Glondys.

2. Sinagoga, unde a fost primit de marele rabin dr. Rosenfeld.

3. Biserica catolică, unde a fost primit de preotul Schmidt.

4. Biserica greco-catolică (ruteană), unde a fost primit de preotul prof. Bilinsky.

5. Biserica armeano-catolică, unde a fost primit de prelatul dr. Lukasievici.

Un scurt serviciu religios s'a oficiat în aceste biserici. Iar marea mulțime de credincioși, adunați la fiecare biserică, au întâmpinat pe M. S. Regele cu flori și în-suflețite urale și semne de bucurie pentru Înalta vizită.

La orele 20 și jumătate a avut loc în strălucitele sa-loane ale Palatului Metropolitan prânzul de gală oferit de M. S. Regele.

La sfârșitul mesei d. I. Stârcea, ministrul Bucovinei, salută pe M. S. Regele în următoarele cuvinte :

Maiestate,

Zilele de 16 și 17 Mai 1920 sunt zile cari vor rămâne pe veci înscrise în cartea de aur a frumoasei Bucovine.

După 145 de ani de dor arzător după Patria Mamă, popo-rul bucovinean a putut avea, în aceste zile strălucite pentru el, nespusa bucurie de a primi, de a vedea și de a saluta pe cel mai vităz și pe cel mai bun urmaș al Domnului Mol-dovei Ștefan cel Mare și Bun, pe Regele Ferdinand I Făuri-torul României Mari.

Maiestate,

În zilele acestea s'a împlinit dorința cea mai vie ce aveam cu toții dela fericita zi a »Unirii« și ați putut ceti în ochii și în sufletele tuturor nețărnută dragoste ce poartă poporul bucovinean Maiestății Voastre, Maiestății Sale Reginei și Augustei Voastre Familii.

O mare părere de rău a copleșit însă astăzi sufletele cer-năuțenilor : părerea de rău de a nu fi putut vedea și de a nu fi putut arăta și Maiestății Sale Reginei dragostea și marea admirațiune ce-I poartă.

Sire,

Astăzi sub ocrotirea Coroanei de oțel și a vitezei între viteze armate române, Bucovina dorește și voește să redevie iarăși »vesela grădină« de odinioară.

Și pentrucă dela mic la mare fiecare locuitor al Bucovinei cunoaște câtă iubire arată atât Maiestatea Voastră cât și Maiestatea Sa Regina poporului Lor, fără deosebire de națiune și confesiune, îmi permit Sire de a Vă aduce prinosul lor de dragoste, de recunoștință și de adânc devotament.

Să trăiască Maiestatea Sa Regele Ferdinand al tuturor Românilor !

Să trăiască Maiestatea Sa Regina Maria !

Să trăiască Augusta Familie Regală !

Să trăiască și să înflorească România Mare !

M. S. Regele luând cuvântul răspunde astfel :

» Cu adevărată nerăbdare am așteptat ziua de astăzi,
» când am putut îndeplini o veche dorință a Mea și a
» Reginei de a ne găsi în mijlocul noilor Mei supuși din
» frumoasa Bucovină, această veche parte a țării care a
» dat vechei Moldove un șir slăvit de Voevozi ale căror
» domnii sunt strâns și neperitor legate cu epoca cea mai
» strălucită a istoriei Moldovei și ale căror rămășițe
» pământești sunt acoperite de țărâna sacră, de acum
» înainte în veci românească. Eră dar firesc ca în
» drumul spre capitala Bucovinei întâiul Rege al Româ-
» niei întregite să se închine la mormintele marilor
» Voevozi din timpurile trecute, dar mereu vii în inimele
» poporului, cari prin vitejia oștilor sale i-a dat înapoi
» după o lungă epocă de robie, patriei lor pierdute nu
» din voia lor, ci din slăbiciunea veacurilor.

» Primirea frumoasă și așa de caldă ce Mi s'a făcut
» Mie și Reginei, atât eri în tot ținutul ce am parcurs,
» cât și azi aci în Cernăuți, mult Ne-au mișcat și cu
» drag și bucuros aduc mulțumirile Noastre adânc
» simțite.

» Din toată inima salut pe fruntașii acestui vechiu și
» prea frumos ținut al vechei Moldove și mulțumesc
» tuturor acelora cari în ziua fericită rezervată generației
» noastre au înțeles duhul timpului și poruncile mo-
» mentului istoric, proclamând din însăși a lor voe
» unirea Bucovinei cu Regatul român, unul și nedespărțit
» în dreptele sale hotare firești.

» Mulțumesc Înalt Prea Sfinției Tale și clerului român
» că în mijlocul îndelungatelor greutăți ne-ați păstrat cu
» sfințenie biserica și limba strămoșească, împreună cu
» bogatele danii și strălucitele odoare cari ne vorbesc de
» puterea și de evlavie fericită întru amintire Voievozi
» din secolele trecute.

» Mulțumesc fruntașilor vieței politice și culturale din
» Bucovina, cari au știut în vremuri de restriște să țină
» sus steagul, spre a fi gata atunci când ceasul desrobirii
» a sunat. Recunoștința neamului românesc este bine
» meritata lor răsplată.

» Mulțumesc orășenilor și țăranimii bucovinene cari
» Ne-a ieșit pretutindeni întru întâmpinare cu atâta
» dragoste și însuflețire, și care în frumosul său port
» național Ne-a evocat mândrele vremi de odinioară.
» Cunoaștem lupta sa răbdătoare pentru păstrarea carac-
» terului național al Bucovinei în timpul trecut.

» Mulțumesc în fine reprezentanților și poporului de
» naționalitate străină, care alături cu elementul ro-

„ mănesc Ne-au arătat cu atâta căldură sentimen'ele lor
„ de credință către Mine și noua lor patrie română.

„ Știu cât de grele au fost suferințele războiului din
„ urmă, cari cu mișcările neconținute ale frontului de
„ luptă au apăsât cu atâta urgie asupra întregii Bucovine,
„ dela șesul Cernăuțului până în munții dela Vatra-
„ Dornei. Le-am simțit cu aceeaș părintească strângere de
„ inimă ca și pe ale noastre din vechiul Regat.

„ Nu mă îndoiesc că prin întoarcerea Bucovinei la
„ Patria-mamă și prin o muncă încordată a tuturor
„ păturilor sociale, se vor vindeca în curând cele mai grele
„ răni ale războiului.

„ Azi când stăm în fața mărețului fapt al unirii
„ Românilor din toate unghiurile în acelaș Stat, ne
„ îndreptăm privirile noastre spre viitorul pe care noi
„ singuri trebuie să-l croim, precum prin noi înșine
„ ne-am clădit prezentul. Puterea de voință, patriotizmul
„ cald, de care trecutul nostru este martor netăgăduit,
„ dorința sacră de a lucra toți împreună și cu concordie,
„ mână în mână toți fiii acestei țări, oricărei legi sau
„ neam ar aparține ei, numai și numai pentru binele
„ Patriei comune, sunt cheazășia cea mai sigură pentru
„ un viitor plin de cele mai frumoase nădejdi.

„ Imbrățișând pe toți locuitorii acestei vesele grădini,
„ ce este Bucovina noastră, cu aceeaș dragoste părintească
„ și drept răspuns la sentimentele ce am gasit aici, ridic
„ paharul Meu în sănătatea Bucovinei și a Capitalei ei.

Intreaga asistență cu nesfârșite aclamații intrerupe
adesea cuvintele regale.

La orele 22 și jumătate puternice urale se înalță din

curtea reședinței spre balconul unde eră așteptat să apară M. S. Regele, pentru a fi aclamat de un imens public, precum și de voinicii și credincioșii Săi ostași, cari organizaseră o prea frumoasă retragere cu torțe.

Corul societății „Armonia“ a încheiat cu frumoase cântece această zi plină de înălțare sufletească și patriotică.

Marti, 18 Mai, M. S. Regele însoțit de d. I. Stârcea, ministru al Bucovinei, de d. Dori Popovici și de adjutantul de serviciu, a vizitat la ora 10 școala normală din Cernăuți, condusă de Părintele Ciupercă.

M. S. Regele a fost primit cu urale și flori, iar în sala festivă a fost întâmpinat cu imnul regal și alte cântece naționale de către corul mixt al școalei normale sub conducerea d-lui profesor Zavulovici.

Au urmat apoi recitări de poezii patriotice, după care M. S. Regele s'a interesat de mersul școlii.

La ora 10,15 M. S. Regele a vizitat societatea pentru cultura și literatura poporului român de sub președinția Părintelui Dionisie Bejan, consilier consistorial.

După primirea cu flori, urale și imnul regal, d. președinte al societății arată într'o caldă cuvântare însemnătatea alipirii Bucovinei la Patria mamă; face istoricul societății, arătând starea ei de astăzi și mulțumește respectuos M. S. Regelui pentru marea operă a reintregirii neamului.

M. S. Regele răspunzând mulțumește pentru cuvintele ce I-au fost adresate și urează viitor strălucit societății.

La ora 10,30 M. S. Regele a vizitat Casa Polonă,

unde a avut aceeaș primire călduroasă. D. Kwiatkowsky, președinte, adresându-se M. S. Regelui ține următoarea cuvântare:

Cincizeci de mii de inimi ale Polonilor bucovineni, cari bucurându-se aci de secole de ospitalitatea poporului român, prin tradiția osemintelor străbunilor lor sunt strâns uniți cu pământul acesta devenit a doua lor patrie, simțindu-se uniți și prin activitatea lor culturală, participă cu prilejul călcării pământului lui Ștefan-cel-Mare prin Maiestățile Voastre, încununate cu laurii victoriei, la bucuria și fericirea întregului popor român.

Polonii bucovineni, deplin conștienți de misiunea lor pașnică pentru adâncirea legăturilor de prietenie pentru viitor între iubita lor națiune din Polonia și între poporul român, și dorind a urmă cu activitatea lor ca organ de legătură între cele două State, sunt ferm hotărâți, ca la orice timp și în orice împrejurări să îndeplinească cu toată supunerea datorită lor față de Tronul și poporul român.

Polonii bucovineni reînnoiesc rugăminta lor prea supusă, rostită prin gura mea în 1918 la Iași, implorând scutul prea grațios și prea înalt pentru biserica catolică, pentru limba lor polonă în biserică cât și mai ales în școala polonă, precum și pentru drepturi egale înaintea Tronului și Statului.

Trăiască Regele Ferdinand, învingătorul!

Trăiască Ocrotitoarea poporului român, Regina Maria!

Trăiască Dinastia glorioasă a României Mari pentru vecie întregite!

M. S. Regele mulțumește pentru sentimentele de credință ce i se arată și asigură că și Polonezii bucovineni se vor bucura pe viitor de aceleași drepturi ca și celelalte naționalități conlocuitoare.

La ora 10,45 M. S. Regele a vizitat Casa Germană de sub președinția d-lui dr. Kohlruss. M. S. Regele

este întâmpinat cu aceeași căldură și însuflețire în sala frumos împodobită cu flori, ghirlande și drapele naționale. După intonarea imnului regal, d. președinte arătând valoarea și puterea de muncă a elementului german, asigură pe M. S. Regele de sentimentele de credință și lealitate către Patria română și Dinastia ei.

M. S. Regele mulțumind, nu se îndoiește de sentimentele populațiunii germane și le asigură aceleași drepturi ca la toate naționalitățile.

La ora 11 M. S. Regele vizitează palatul justiției, unde este întâmpinat cu călduroase aclamațiuni și strigăte de „Ura“.

D. dr. Boldur, președintele Curții de apel, urează „Bun venit“ M. S. Regelui și roagă pe M. S. Regele a se avea în vedere și legiuirile Bucovinei la organizarea justiției în tot regatul. Mulțumind apoi M. S. Regelui pentru înalta vizită, încheie rugând pe M. S. Regele de a semna în registrul Curții spre a avea semnătura pentru placa comemorativă.

M. S. Regele mulțumind pentru frumoasa primire, asigură că se va ține seama la viitoarea regulamentare a justiției și de legile Bucovinei. Semnează apoi în registrul Curții de apel și primește prezentările corpului de magistrați.

După aceasta M. S. Regele merge în automobil la gara Cernăuți, unde un numeros public, pe lângă școli și autorități, își exprimă via lor mulțumire față de Suverani, atât la luarea rămasului bun de către M. S. Regele, cât și la plecarea trenului regal spre Noua-Suliță la ora 11,30.

Corul liceului „Aron Pumnul“ condus de maestrul Verenca a executat până la plecarea trenului frumoase cântece naționale, iar M. S. Regele a binevoit a le arăta deplina sa mulțumire.

M. S. Regina a binevoit a primi în vagon mai multe doamne din societatea bucovineană, cari mărturisindu-I sentimentele lor de dragoste și devotament, I-au urat cât mai grabnică însănătoșire.

La plecarea trenului M. S. Regina arătându-Se la fereastră a fost aclamată cu mare însuflețire.

La ora 13 trenul regal intră în gara Noua-Suliță, pe teritoriul basarabean, în mijlocul uralelor nesfârșite ale populațiunii, care pe o distanță de aproape 1 km. eră înșirată în masse compacte de ambele părți ale liniilor ferate.

M. S. Regele și A. S. R. Principesa Elisabeta descinzând din tren, pe peronul gării frumos împodobit cu flori și drapele naționale, este salutat, în timp ce muzicele intonau imnul regal, de către d. Niță Serghie, ministrul Basarabiei, urându-Le buna venire pe pământul strămoșesc al lui Ștefan-cel-Mare.

M. S. Regele trece apoi în revistă compania de onoare, după care primarul orașului, d. Zimmermann, oferă M. S. Regelui și A. S. Regale tradiționala pâine și sare.

D. Grigore Vasiliu, prefectul județului Hotin, salutând pe M. S. Regele și A. S. Regală în numele județului, prezintă persoanele oficiale și doamnele prezente în gară.

M. S. Regele mulțumește călduros tuturor. Intră apoi însoțit de A. S. R. Principesa Elisabeta, de d.

ministru al Basarabiei și de toate persoanele oficiale în sala de așteptare a gării, unde este întâmpinat de S. S. Preotul Poliansky din Noua Suliță cu frumoase și calde cuvinte de mulțumire pentru realipirea Basarabiei la Patria mamă, sub părinteasca și înțeleapta cărmuire a M. S. Regelui.

Un scurt serviciu religios în chiar sala gării încheie primirea M. S. Regelui în gara Noua Suliță, după care M. S. Regele trece în revistă întreținându-se cu deputațiunile venite din orașel și din satele învecinate.

După dejunul din trenul regal, la care au fost invitați de către M. S. Regele d. Niță Serghie, ministrul Basarabiei, d. general Schina, inspectorul administrativ al Basarabiei, și d. prefect de Hotin, M. S. Regele și A. S. R. Principesa Elisabeta în automobil, urmați de suita regală și de persoanele oficiale au plecat la ora 15 spre Hotin.

M. S. Regele a fost călduros primit de populațiunea și autoritățile satelor prin cari conducea șoseaua spre Hotin. Cu deosebire în satele Stroești, Dinăuți și Nedebauți, sătenii ieșise cu mic cu mare spre a aclamă pe Suveran, presărându-I calea cu flori. M. S. Regele Se interesă cu bunăvoință de nevoile locuitorilor.

La ora 16,30 M. S. Regele și A. S. R. Principesa Elisabeta au ajuns la Hotin, prin strada principală a orașului, care eră frumos împodobit. Populațiunea înșirată pe ambele părți ale străzii au aclamat viu pe M. S. Regele și A. S. Regală.

Descinzând din automobile, d. Gackievici, primar al orașului, a oferit după o scurtă cuvântare pâinea și sarea tradițională, după care d. colonel Canciulescu

Petre, comandantul brigăzii 16 infanterie a dat raportul militar.

M. S. Regele a trecut în revistă, în sunetele imnului regal, trupele garnizoanei Hotin, compuse din regimentele 29 și 37 infanterie, școlile, delegațiile satești și diferite comunități, cari întâmpinau pe M. S. Regele cu nesfârșite urale.

După aceasta au fost prezentate persoanele oficiale și doamnele din localitate, dela cari A. S. Regală a primit nenumărate buchete de flori.

La ora 17 M. S. Regele și A. S. R. Principesa Elisabeta, însoțiți de suite, au asistat la un scurt serviciu religios săvârșit în catedrala orașului de către S. S. preotul Grimalsky.

După serviciul religios M. S. Regele și A. S. Regală au vizitat vechea cetate istorică a Hotinului timp de o oră între orele 17,15 și 18,15. Sosirea M. S. Regelui a fost anunțată prin sunete de corn și rachete trase de pe meterezele cetății, în timp ce o gardă de onoare da raportul.

În turnul vechei geamii, un Hoge improvizat, cu glas puternic, ridică slavă și urează M. S. Regelui în limba turcească bună venire, sănătate și domnie îndelungată.

Pe zidurile cetății erau mai mulți tineri în portul arcașilor lui Ștefan-cel-Mare, cari au primit pe M. S. Regele în sunetele cornului, iar corul bărbătesc al societății „Freemățul“ a executat frumoase cântece naționale.

Intrând în cetatea lui Ștefan-cel-Mare, d. colonel Canciulescu Petre a prezentat planul cetății și a dat

explicațiuni M. S. Regelui, după care s'a vizitat părțile cele mai interesante ale fortăreței.

Când M. S. Regele a ieșit spre malul Nistrului a fost întâmpinat cu urale și strigăte de bucurie de către locuitorii adunați pe malul stâng al Nistrului.

La ora 18,30 M. S. Regele și A. S. Regală întorși din nou în oraș Și-au luat rămas bun dela autorități în aclamațiile populațiunii entuziasmate și s'au reintors la Noua Suliță unde au ajuns la ora 20,30.

Plecarea trenului regal spre Bălți la ora 21 este însoțită de manifestațiuni de simpatie din partea populațiunii aflătoare în gara Noua Suliță, cum de altfel M. S. Regele a fost primit și în celelalte gări până la ora 23.

Miercuri, 19 Mai, la ora 9,30, trenul regal sosește în gara Bălți. Pe peronul gării așteaptă d. general Jiti-anu, comandantul diviziei II, în fruntea autorităților civile și a reprezentanților clerului, școalelor și diferitelor comunități.

O companie de onoare cu drapel din regimentul 3 Olt a dat onorul. Primarul orașului Bălți după ce adresează M. S. Regelui călduroase urări de bună venire prezintă obișnuita pâine și sare.

D. Hâncu salută apoi cu însuflețire pe Maiestatea Sa în numele Zemstvei locale, iar d. B. V. Boutmy, președintele Zemstvei Soroca, rostește următoarea cuvântare:

Sire,

În numele populațiunii basarabene dela meleagurile bătrânului Nistru, cuprinsă în hotarele ce formează mănolul nostru ținut Soroca,

Noi, președintele Zemstvei ținutale și președintele orașului Soroca, împreună cu delegațiunea ce ne însoțește, aducem Maiestății Voastre salutul nostru plin de cea mai curată iubire ce păstrăm și vom păstra deapururi Marelui Căpitan Ferdinand I, Regele iubit al României întregite.

Cu acest fericit prilej, aducem Maiestății Voastre, tot în numele norodului ținutului și orașului Soroca, cel mai mare prinos de recunoștință și mulțumire pentru viteaza și disciplinata armată română de sub înalta comandă a Maiestății Voastre, care intrând falnică în ținutul Soroca, încă din prima zi ne-a adus și statornicit pacea și liniștea printre noi toți gospodarii ținutului, făcând astfel să dispară ura nesocotită între clase.

Zălog puternic ne-a lăsat pe eroul general Stan Poetaș, a cărui memorie va fi veșnic slăvită prin o statuie ce i-o ridicăm în curând în orașul Soroca.

El — eroul general Poetaș — prin sufletul lui ce stă de veghe printre noi, va fi veșnic sentinelă a României-Mari la Nistru.

Populațiunea ținutului moldovenesc Soroca, urmașii vrednici ai plășilor Marelui Voevod Ștefan-cel-Mare, tot prin noi roagă cu cel mai profund respect pe Maiestatea Voastră să binevoiască a-și îndrepta ochiul și grija părintească către ținutul nostru și în primul rând să-și exprime dorința de înfăptuire a unei linii de cale ferată între Bălți — Soroca, ca astfel să se poată face legătura între Soroca, cetatea Voevodului Ștefan cel-Mare și București, Capitala României Mari, reședința Marelui și Gloriosului nostru Rege, ce dorim a-l cunoaște mai de aproape; — astăzi în ereșele obștești, comerciale și economice, sufer foarte mult din lipsă de cale ferată.

Rugăm pe bunul Dumnezeu cel Atotputernic să dăruiască Maiestății Voastre, Maiestății Sale Reginei, scumpa Mamă a răniților, și Augustei Dinastii a Maiestății Voastre cât mai mulți ani plini de sănătate și fericire și să cu-

legeți cele mai dulci roade din fericirea poporului român
întregit, consolidând pentru veșnicie România Mare.

Să trăiți Sire !

Să trăiască Majestatea Sa Regina !

Să trăiți Alteță Regală !

M. S. Regele mulțumește călduros pentru cuvintele pline de dragoste ce I se adresează și, după obișnuitele prezentări, M. S. Regele, A. S. R. Principesa Elisabeta, urmați de reprezentanții autorităților și de suita regală, se îndreaptă spre biserica Soborului, unde se oficiază un serviciu religios. Străzile erau împodobite cu frumoase arcuri de triumf, iar lumea care se adunase în număr foarte mare întâmpină pe M. S. Regele cu flori și nesfârșite urale.

După serviciul religios M. S. Regele primește defilarea trupelor din garnizoană, vizitând apoi bisericile celorlalte confesiuni : biserica armenă, cea poloneză și sinagoga.

Dela biserici, M. S. Regele merge la spitalul de boli contagioase, interesându-Se de aproape asupra stării bolnavilor. Pretutindeni M. S. Regele a fost primit cu cea mai mare însoflețire, făcându-I-Se mărturisiri de dragoste și devotament din partea tuturor păturilor sociale.

La ora 13,30 M. S. Regele împreună cu A. S. R. Principesa Elisabeta iau parte la dejunul oferit de autoritățile civile în sala cercului militar.

La sfârșitul mesei un reprezentant al zemstvei locale a vorbit arătând sentimentele de recunoștință față de Suveranii României întregite, cari au venit în această parte a vechii Moldove pe veci unite la sânul Patriei.

Iar d. general Al. Lupescu închină paharul, din partea camarazilor de arme, în sănătatea scumpului Prinț Moștenitor, care se găsește astăzi peste mări și țări, urându-I întoarcere fericită.

M. S. Regele vădit mișcat, mulțumește pe de o parte pentru sentimentele de dragoste și credință ce I s'au arătat cu atâta căldură din partea tuturor nouilor Săi supuși, cetățenii orașului și ținutului Bălți, iar pe de altă parte Își arată deplina Sa mulțumire față de iubita armată, care a știut să aducă pretutindeni ordinea și liniștea, cheazășie sigură a unei sănătoase propășiri.

Mulțumește apoi din inimă pentru caldele cuvinte adresate Principelui Moștenitor, asigurând că, deși departe de noi, inima Sa bate cu dragoste statornică pentru țară și că prin această călătorie va aduce simptome favorabile pentru Statul român.

După masă M. S. Regele în mijlocul celei mai cordiale bucurii S'a întreținut cu mare parte din persoanele prezente, printre cari eră și bătrânul fiu al poetului basarabean Costache Stamati, care în cuvinte mișcătoare a arătat M. S. Regelui fericirea acestei zile mari și neuitate pentru cărturarii basarabeni, cari au mai putut păstra în suflet dragostea de limbă și de națiune în timpuri așa de grele și apăsătoare.

În aclamații nesfârșite, M. S. Regele Își ia ziua bună și la orele 16 trenul regal pleacă spre Ungheni.

Prin toate stațiunile sătenii se adunase în număr mare ca să vadă și să aclame pe Suverani.

Joi, 20 Mai, la ora 9.40, trenul regal sosește în gara Chișinău în uralele mulțimii și sunetele muzicii mili-

tare, care intonează imnul regal. M. S. Regele, M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Elisabeta se dau jos din tren însoțiți de d. general Averescu, președinte al consiliului și de suita regală. După ce primesc raportul comandanților militari și autorităților civile și după ce M. S. Regele trece în revistă compania de onoare cu drapel, Suveranii trec în sala de recepție a gării, unde se fac prezentările autorităților militare și civile, precum și a comunităților. MM. LL. S'au întreținut cu persoanele prezente, și apoi pornesc în automobile spre a lua parte la Tedeum-ul dela Catedrala orașului.

Pe tot parcursul dela gară până la Catedrală Suveranii sunt obiectul unor vii și călduroase manifestațiuni din partea mulțimii adunate dealungul străzilor. Numeroase grupuri de țărani venise din cele mai depărtate sate ale Basarabiei, ca să vadă cu ochii lor pe urmașul Voevozilor despre cari le povesteau strămoșii, să vadă pe Voevodul cel așteptat în tăcere de atâția ani, în grea suferință și obidă.

Dealungul străzii Alexandru-cel-Bun, pe unde au trecut Suveranii, casele, balcoanele și ferestrele erau frumos împodobite și mare eră bucuria populațiunii orașului Chișinău de sosirea Maiestăților Lor, căroră le ieșise întru întâmpinare cu flori și în haine de sărbătoare. Școlile de toate categoriile închină steagurile lor înaintea Suveranilor și flori Li se aruncă din toate părțile, în timp ce Maiestățile Lor mulțumesc în dreapta și în stânga. Mulți țărani fac semnul crucii și se închină, iar alții mai bătrâni plâng de bucurie, gândindu-se la cuvântul scripturii: „acum slobozește,

Doamne, pe robul tău, că văzură ochii mei mântuirea ta“.

În fața Catedralei așteptau parte din școli: liceul No. 1 de fete, în frumos port național; liceul militar; numeroase grupe de țărani călări și pe jos cu placarde pe cari se vedeă scris: Trăiască Maiestatea Sa Regele, făuritorul legii agrare și întregitorul Neamului! Trăiască Familia Regală! Curtea Soborului și biserica Catedralei se umpluse de mulțime de popor, de reprezentanții autorităților și de tot ce aveă Chișinăul mai distins.

O mișcare de bucurie și un freamăt de nerăbdare cuprind inimile, la sosirea Maiestăților Lor. Clopotele încep a sună, pe sus zboară aeroplanele, urale nesfârșite umplu văzduhul, elevele școlii eparhiale, toate cu coșulețe pline de flori, aruncă asupra Suveranilor o ploaie de flori.

Maiestatea Sa Regele și Regina, însoțiți de A. S. R. Principesa Elisabeta, trec în revistă armata, apoi școlile, și își fac intrarea în impunătoarea Catedrală, unde P. S. S. Arhiepiscopul Gurie Botoșeneanul, locțiitor de Arhiepiscop al eparhiei Chișinăului și Hotinului, înconjurat de P. S. S. Arhiepiscopul Dionisie al Ismailului, S. S. Arhimandritul V. Puiu și de toți stareții mănăstirilor din Basarabia, li întâmpină cu această cuvântare :

Unul din bărbații de Dumnezeu luminați, Proorocul David, a zis : „Cei ce nădăjduesc spre Domnul, nu se tem de nimic, căci vrăjmașii și potrivnicii lor însuși se împietecă și cad“.

Aceste cuvinte ale Sfântului Împărat David s'au îndeplinit asupra Maiestăților Voastre.

În vremurile grele ale războiului trecut, când soarta ro-

mănimii eră pusă în cumpănă, Maiestățile Voastre ați fost totdeauna însuflețiți de credința în pronia cerească și de nădejde că Dumnezeu va face dreptate neamului românesc.

Credința neclintită a Maiestăților Voastre în biruința dreptății eră asemenea cu a patriarhului Avraam, care junghiin tu-și pe fiul său unul născut jertfă lui Dumnezeu, credea totuș că sămânța lui se va înmulți ca nisipul mării.

Cu această credință și nădejde Maiestățile Voastre ne îmbărbătați și pe noi, puțin credincioșii.

Astăzi, Maiestățile Voastre vedeți rodurile credinței și ale nădejdei.

Vedeți pre vrăjmașii Românilor că s'au împiedicat și au căzut.

Vedeți provinciile românești despărțite, realipite la Țara-Mumă, și pe toți Românii desrobiți și întruniți într-o singură țară România Mare. Iar Maiestățile Voastre Sunteți Suveranii tuturor Românilor.

Cea dintâi s'a alipit la Țara-Mumă, Basarabia, moșia lui Ștefan-cel-Mare, ea a început unirea tuturor Românilor.

Astăzi, Basarabia petrece o zi de mare bucurie, văzându-se dezrobită și liberă, și pre Maiestățile Voastre, moștenitorii lui Ștefan-cel-Mare, a fi stăpânii ei.

Noi toți, bucurându-ne de aceasta, strigăm: »Bucură-te, Basarabie, iată Regele tău vine.

Salutăm și binecuvântăm venirea Maiestăților Voastre în țara noastră.

Dumnezeu să vă păzească sub acoperemântul ariperlor sale.

Fiți încredințați de dragostea și devotamentul nostru al tuturor.

Intrați cu pace în acest sfânt locaș al Nașterii lui Hristos, ridicat de căcernicii Moldoveni pe pământul marilor Voevozi ai Moldovei, moștenirea firească a Maiestăților Voastre.

Maiestățile Lor Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta iau apoi loc în tronurile regale și as-

cultă, vădit mișcați, frumoasa și măreața slujbă, după terminarea căreia M. S. Regele vizitează altarul, unde P. S. Arhiereul Gurie dă Maiestății Sale toate lămuririle.

La ora 11 Maiestățile Lor, în aclamațiunile multimei, se îndreaptă pe jos spre piața Catedralei, unde are loc defilarea. În drum Maiestatea Sa Regele se oprește de mai multe ori în mijlocul delegațiilor de săteni, interesându-Se de nevoile lor.

Maiestățile Lor iau loc în tribuna regală, iar persoanele invitate în tribunele din dreapta și din stânga. Defilează întâi liceele de băieți No. 1, 2 și 3 cu fanfarele lor, apoi liceul de fete No. 1, școala eparhială, seminarul teologic, școala normală de băieți, școala normală de fete, etc. Urmează apoi grupurile de țărani, parte călări, parte pe jos, veniți din toate părțile județului. Țăranii ovaționează îndelung pe Maiestățile lor.

Când apar generalii și ofițerii, cari defilează falnic, lumea izbucnește în aplause și conducătorii armatei noastre sunt viu aclamați în fața Comandantului lor suprem.

Incepe apoi defilarea trupelor, parada fiind comandată de colonelul Gheorghiu Ion, comandantul brigăzii VI de infanterie.

În frunte defilează elevii liceului militar, cari culeg aplause pline de admirație. Urmează apoi regimentele de infanterie cu pas repede și apăsător, purtând pe fete veselia că trec înaintea viteazului lor Căpitan, care li privește cu dragoste. Un divizion de artilerie de câmp, un batalion de artilerie grea și un escadron din brigada V călărași încheie defilarea. În tot timpul M. S.

Regele salută cu buzduganul, iar arhiereul Gurie dădeă binecuvântarea arhierească.

După terminarea defilării, în mijlocul aclamațiunilor și uralelor poporului, Maiestățile Lor însoțiți de A. S. R. Principesa Elisabeta, de primul-ministru și suita regală, s'au îndreptat spre sala de recepție a primar ei orașului, unde se aflau adunați delegații autorităților locale și ai zemstvelor. Suveranii au fost primiți cu urale, în timp ce corul societății „Graiul Neamului“ intonă imnul regal. D. I. Livinski, președinte al comisiunii interimare, în numele populațiunii orașului, urează Suveranilor bun sosît în termenii următori:

Sire,

În calitate de președinte al comisiunii interimare a orașului Chișinău, capitala slăvitei Basarabii, care constituie în momentul de față aproape 200.000 locuitori, și în calitate de reprezentant al orașului, respectuos rog pe Maiestatea Voastră a primi exprimarea adâncilor noastre sentimente de dragoste și mare bucurie cu ocazia primei vizitări de către Maiestatea Voastră împreună cu Maiestatea Sa Regina Maria și A. S. R. Principesa Elisabeta a orașului nostru după alipirea Basarabiei, care constituie a treia parte din vechea Moldovă, la Patria-Mumă România Mare.

În numele locuitorilor orașului Chișinău, comisiunea interimară respectuos roagă pe Maiestatea Voastră a primi după obiceiul nostru strămoșesc tradiționala pâine și sare, în semn de multă recunoștință și mulțumire din partea locuitorilor orașului pentru acele bunuri de cari s'a folosit și se folosește în aceste timpuri atât de grele, datorită numai grijilor neadormite ale Maiestății Voastre pentru binele și fericirea în-

tregului popor, care umple astăzi România Mare fără deosebire de naționalitate și religie.

Bine ați venit !

Să trăiască Maiestatea Sa Regele !

Să trăiască întreaga Familie Regală !

Să trăiască România Mare deapănarea întregită !

D. Teodor Neaga, în numele Zemstvei județene și a Zemstvelor de voloste, adresează Maiestăților Lor aceste cuvinte :

Bine ați venit Maiestate !

În fruntea bravei armate ați rupt lanțurile cari despărțeau fiii neamului românesc, ați înfăptuit idealul tuturor Românilor, pentru binele și propășirea căruia v-ați închinat întreaga viață. Fiți fericiți împreună cu noi.

Ați venit prima dată pe aceste locuri și mare ne este bucuria că avem prilejul să vă vedem în mijlocul nostru pentru a ne cunoaște și nevoile noastre mai de aproape.

Poporul nostru este pentru rânduială, pentru liniște, pentru munca cinstită, și de aceea astăzi este fericit că sub scu'ul armatei Maiestății Voastre își poate îngriji de gospodăriile sale.

Totdeauna poporul nostru își îndreaptă spre față și numele Maiestății Voastre speranța că soarta lui se va îmbunătăți prin împroprietărire și lumină.

Pentru aceasta va trimite sfetnici în Parlamentul Țării, cari vă vor aduce la cunoștință toate durerile și dorințele poporului.

Acuma, vorbind în numele Zemstvei, în numele unei vechi instituții din Basarabia, care a lucrat pentru interesele populației locale timp de 50 ani, vă rugăm să ne dați voie a vă spune pe scurt rostul Zemstvelor noastre.

Trecând prin această parte a țării ați văzut mai multe lucruri bune cu cari se poate mândri întreaga noastră Țară. Ați văzut școli, ați văzut spitale, ați văzut case țărănești frumoase, acoperite cu olane și înconjurată cu vii și livezi; știți că avem telefoane și altele și, dacă astăzi toate acestea le avem, aceasta se datorește numai Zemstvelor, cari au pus atâta muncă pentru nevoile locale.

Oamenii locali, cari cunoșteau nevoie populației, au reușit să desfășoare o muncă foarte rodnică în toate ramurile gospodăriei locale. Ca un organ administrativ și de gospodărie, Zemstva în cursul acestor 50 ani n'a intrat nici odată în viața politică.

Și dacă sub domnia străină Zemstvele au reușit să înlăturească atâtea lucruri frumoase și a apărât interesele populației în cele mai grele vremuri, credem că cu atât mai mult astăzi, în România democratică, ele ar putea desfășura o activitate și mai rodnică.

Până acum Zemstvelor nu li s'a dat atenția cuvenită și pe care o merită această instituție, dar credem că cu cât mai repede vor fi cunoscute și se vor introduce sub un oarecare nume aceste instituții în Stat, cu atât mai curând se va restabili și viața în cursul ei normal.

Nu aruncăm vina pentru acest fapt asupra nimănui, fiindcă tot ce s'a petrecut până acuma, s'a făcut pentru scopul prea sfânt al neamului nostru. Însă ca oameni locali, cari cunoaștem împrejurările vieții locale, ne îndreptăm către Maiestatea Voastră cu rugămintă fierbinte ca să vă îndreptați privirea și spre această instituție pentru a o restabili în toate atribuțiile și drepturile sale, de cari s'a bucurat în trecut. Chemând oameni locali la administrarea Zemstvelor, populația va putea vedea începutul vieții adevărat democratice și va iubi și mai mult această țară, iubind mai pre sus de toate pe Domnitorul acestei Țări, care pe cât a fost de viteaz în lupta pentru întregirea ei, pe atât este și de chibzuit în ocărnuirea ei.

Binecuvântat de fiii acestei părți a Țării noastre, sunteți astăzi și mai aproape de noi, de sufletele noastre.

Și fiind Maiestatea Voastră astăzi pe pământul vechiu al lui Ștefan-cel-Mare, suntem fericiți să strigăm împreună cu poporul nostru : Să trăiască Maiestatea Voastră întru mulți ani. Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria. Trăiască întreaga familie Regală spre fericirea Țării și a neamului întregit.

M. S. Regele, după ce a mulțumit pentru dragostea și devotamentul ce I se arată, a adăugat următoarele cuvinte :

„ Cunosc instituția Zemstvelor și binele ce au făcut ele în timpul administrației rusești. Să nu uităm însă că această instituție, care a răspuns nevoilor unor vremi trecute, eră străină poporului moldovenesc. Acum când Basarabia s'a aruncat de bună voie în brațele maicii sale, unindu-se cu România, ea trebuie să-și regăsească vechile datini și așezăminte românești și vă jăgăduesc solemn că în noua organizare administrativă unitară, care se va alcătui în curând pentru întreaga țară, se vor avea în vedere și părțile bune din instituția Zemstvelor „.

A luat apoi cuvântul d. Vespasian Erbiceanu, președintele Curții de apel, care a exprimat Suveranului sentimentele de devotament ale magistraturii basarabene.

M. S. Regele răspunzând a accentuat asupra nevoei de conlucrare frățească pentru buna aplicare a legilor, față de toate straturile sociale.

După aceea M. S. Regele a binevoit a se întreține în

parte cu președintele și cu membrii delegației Zemstvei județului Orhei.

D-șoara Macurov, din partea societății „Graiul Neamului“, a recitat cu voce clară o poezie patriotică închinată Suveranilor, prezentând apoi spre semnare albumul societății. Au urmat apoi prezentările, Suveranii întreținându-se cu toți cei de față și în deosebi cu delegații volostelor, interesându-se de semănături și de gospodăria lor.

În mijlocul aclamațiunilor și a imnului regal, intonat de cor, Maiestățile Lor au părăsit sala de recepție a primăriei. La ieșire și în tot cursul drumului Suveranii au fost întâmpinați cu vii aclamații.

M. S. Regele a luat reședință la d-na și d. Anghel, M. S. Regina la d-na și d. P. Sinadino, iar A. S. R. Principesa Elisabeta la d-na și d. Paul Gore.

M M. L L. Regele și Regina vizitează după amiazi muzeul etnografic și de științe naturale cu privire la Basarabia, binevoind a-și arăta Înalta Lor satisfacțiune.

Apoi de oarece în Chișinău erau foarte multe instituții de cercetat, Maiestățile Lor au făcut vizitele fiecare în deosebi. M. S. Regele a vizitat amănunțit liceul militar la orele 18. D. Comandant al liceului a prezentat întregul corp profesoral și ofițeresc al școlii. Elevii înșirați în sălile școlii primesc cu nesfârșite urale pe M. S. Regele, corul intonând imnul regal. Maiestatea Sa Regele a vizitat frumoasa expoziție de desemn a elevilor, sălile de clasă, dormitoare, arătându-și satisfacția pentru ordinea desăvârșită.

M. S. Regele a plecat apoi la câmpul de sport al Li-

ceului militar, unde au avut loc exerciții de întrecere, alergări, aruncări cu discul, lancea, greutăți. Exercițiile gimnastice au plăcut mult M. S. Regelui, care Și-a arătat satisfacția Sa comandantului liceului.

M. S. Regina a vizitat în după amiaza acestei zile următoarele instituțiuni : orfelinatul de copii „Regina Maria“, azilul de bătrâni și bătrâne, liceul de fete, conservatorul de muzică, școala de țesătorie și căminul invalizilor de război. Pretutindeni a fost întâmpinată cu flori, cântece patriotice și cu manifestările celei mai adânc simțite bucurii.

La orele 21 a avut loc în sala cercului de cultură un prânz de gală. Au participat M. S. Regele, M. S. Regina, A. S. R. Principesa Elisabeta, d. prim-ministru General Averescu, suita regală, reprezentanții autorităților, ai comunităților, notabilitățile orașului cu doamnele, precum și delegații sătenilor, D. Livinski, președintele comisiei interimare se ridică în numele populației Chișinăului și în cuvinte bine simțite prezintă Maiestăților Lor mulțumiri respectuoase și călduroase pentru marea cinste ce li s'a făcut prin Înalta vizită, asigurând pe iubiții Suverani de simțimintele obștești de credință și devotament. Apoi d. ministru Sergiu Niță, luând cuvântul, a amintit că Basarabia s'a unit cea dintâi cu Patria-Mumă, scoțând în evidență meritele armatei române și a Maiestăților Lor Regelui și Reginei, care prin simțimintele Lor de adâncă iubire de țară și de abnegațiune au contribuit la realizarea visului secular de întregire a neamului românesc.

M. S. Regele răspunde rostind următoarea cuvântare, acoperită de vii aclamații :

„ Am răspuns unei dorinți de mult purtată în inima
„ Mea punnd piciorul meu pe pământul acesta care o-
„ dinioară fusese una din părțile mai roditoare ale ve-
„ chei Moldove.

„ Primirea călduroasă ce ne-a fost făcută în toate ora-
„ șele și satele ei, pe unde drumul ne-a dus, au pătruns
„ inima noastră de o bucurie, cu atât mai mare cu cât
„ ne-au dat dovadă că iubirea de neam nu s'a stins în
„ timpurile cât Basarabia a stat sub o stăpânire ce nu
„ avea legături de suflet cu poporațiunea moldovenească,
„ care de veacuri alcătuește talpa acestei țări.

„ O potrivire mișcătoare pentru inima Mea a vrut ca
„ astăzi, în ziua Sfintei Înălțări, când toată România
„ se va rugă pentru sufletele sutelor de mii de ostași ai
„ săi, cari cu viața lor au pecetluit hrisovul de întregire
„ a neamului românesc, să ne aflăm, Regina împreună
„ cu Mine, în Capitala unuia din frumoasele ținuturi
„ care s'a unit pe veci cu Regatul Meu.

„ Astăzi când iarăș stăpânim puternic toți munții și
„ toate plaiurile ce în veacurile trecute se bucurau de
„ dreapta și slăvita ocărmuire a Marilor Voevozi ai nea-
„ mului românesc, putem arunca privirile noastre ina-
„ poi asupra timpurilor trecute, pe cari soarta le rezer-
„ vase acestei frumoase și bogate țări, ce este ținutul din-
„ tre Prut și Nistru. Dumnezeu care toate le cunoaște
„ în atotputernica sa voință și înțelepciune, n'a voit ca
„ chiar marele erou al istoriei moldovenești, Ștefan-cel-

„ Mare și Sfânt, să se bucure prea mult de a fi țîitor
„ peste toată țara Moldovenească.

„ Sub domnia sa atât de bogată în victorii asupra pă-
„ gânilor, s'a început știrbirea Moldovei, prin pierderea
„ țărmului mării și a cetăților de pe Nistru și Dunăre.
„ A urmat apoi răpirea Bucovinei și în sfârșit a Basa-
„ rabiei. Unitatea geografică a vechii Moldove era astfel
„ sfărâmată, jumătate din trupul său era sfâșiat și din
„ aceasta a urmat secătuirea ei economică și socială.

„ Și de aceea marii boeri ai Moldovei se plîngeau
„ Sultanului acum o sută de ani, în cuvinte ca acestea
„ pline de durere înăbușită :

„ Din poruncă ne vedem îndatoriți a vinde toate a-
„ cele de peste Prut moșii și a ne desface de dănsese....
„ Infățîșem cu lacrimi din suflet stingerea și pierderea
„ ce ni se pricinuește dintru aceasta la atâtea familii și
„ suflete, la atâtea neamuri și la atâtea lăcașuri ale cre-
„ dinței noastre, cea mai desăvârșită cădere și sdrun-
„ cinare socotind a ne lipsi de pământul strămoșesc.

„ Descurajarea s'a coborât adânc în suflete, an după
„ an, și poetul din urmă al generației trecute basarabene,
„ Cavalerul Costache Stamate, suspină la bătrânețe
„ versuri ca acestea :

„ Am fost și eu Român,
„ Dar m'am făcut păgân ;
„ Căci june eu fiind,
„ Sărmanul meu pământ
„ Fii de Tătari călcat
„ Și ei sclav m'au luat.
„ De-acuma numai moartea
„ Să mă scape poate
„ De păgânătate...

- C'un dor n'apăs
- Mă uit spre-apus :
- Acolo mi-i viața,
- Acolo-i speranța
- Să fim fericiți,
- De-am fi toți uniți«.

„ Astăzi, mulțumită ostașului român și energiei ascunse în sufletul răbdător al Românului, avem fericirea să ne vedem uniți la sânul patriei deapănarea în tregite prin proclamarea de bună voie a sfintei uniri.

„ Tăria noastră a stat în dreptul nostru, puterea noastră se va arăta în munca ce vom desfășura pentru a da din nou ființă și viață dreptului nostru ce ne-a fost mult timp tăgăduit.

„ Tărâtimea română dintre Prut și Nistru, atât de b'ândă și răbdătoare, nu a așteptat alta decât dreptatea și lumina pentru suflet, după un veac de cufundare în întuneric prin nerespectarea limbei sale strămoșești în școală și biserică. Pe când toate celelalte limbi venite aici după răpirea Basarabiei s'au bucurat de carte, școală și biserică națională, numai Moldoveanul de baștină a fost lipsit de toate.

„ Așa dar fără nici o ură și fără vreo prigonire vom răspândi dreptate și lumină pentru toate neamurile cari alături cu Românul trăiesc pe solul bogat al Basarabiei. Și sunt încredințat că toate popoarele de altă limbă vor răspunde cu același duh de dreptate față de concetățenii Români și că prin poșnica lor conviețuire se va pune temelie sănătoasă propășirii acestui pământ românesc.

„ Prin multe încercări a trecut scumpa noastră țară,

„ adeseaori a fost la marginea prăpăstiei, dar prin vitalitatea ei, prin credința ei într'un viitor strălucit, a isbutit totdeauna a-și relua sborul indicat de soarta sa.

„ Marele patriot și bărbat de Stat, Mihail Cogălniceanu, avea dreptate când a spus : „Providența luă de mână pe națiunea română ca pe o fiică iubită între ficele cele mai iubite, o scotea din toate pericolele și o înălța mai tânără și mai sdravănă decât fusese înaintea ceasului de pierire. N'avem dar drept noi Românii de a susține că la gurile Dunării-de-Jos nouă ni s'a dat o misiune de îndeplinit ?“

„ Să unim deci toate sufletele, toate energiile noastre, spre a ajunge muncind toți fiii acestei Țări la acelaș mare și sfânt scop. Sunt convins că toți Basarabenii vor pune mâna lor la această măreață operă și cu această nădejde neclintită ce o port în suflet, strig din toată inima : Să trăiască Basarabia și Capitala ei !

Întreaga asistență a izbucnit în urale prelungite.

Seara întreg orașul, instituțiunile publice și multe localuri particulare au fost iluminate feeric. Au avut loc retrageri cu torțe și orașul a fost viu animat până noaptea târziu.

Vineri, 21 Mai, MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta au asistat, cu începere dela ora 10¹/₄, la parastasul oficiat de P. S. Arhiereul Gurie, înconjurat de înaltul cler, în *Catedrala* din Chișinău, pentru eroii căzuți pe câmpul de război.

Au luat parte la acest parastas : d. General Averescu, prim-ministru, d. Niță Serghie, ministru al Basarabiei,

ofițerii generali și superiori din Chișinău, autoritățile și Casa militară și civilă a Maiestăților Lor. Armata și școlile din Chișinău, împreună cu un mare număr de cetățeni, umpleau curtea din fața Catedralei.

Parastasul este încheiat prin cuvântarea P. S. S. Arhiereului Gurie, care amintind jertfele poporului român și în deosebi ale armatei române în diferitele mari bătălii, ne-au adus realizarea idealului național visat de secole de toată românimea și prin această măreață înfăptuire, eroii căzuți pe câmpul de onoare merită recunoștința întregului neam românesc, trecând în rândul mucenicilor, apărători ai patriei, neamului și credinței.

După parastas MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta merg pe jos prin curtea Catedralei și printre trupe și populațiune, cari îi aclamă în mod călduros, către *Sala Eparhială*, unde ajung la ora 11 și sunt primiți de către tot clerul în mijlocul uralelor, corul bisericii intonând imnul regal.

După o scurtă cuvântare de primire, rostită de P. S. S. Arhiereul Gurie, în care arată pe lângă rolul bisericesc al clerului și pe acela cultural și național, sfinția sa Preotul Alexandru Baltag, președintele comitetului preoțesc, rostește următoarea cuvântare :

Sire,

Mărită Doamnă,

Alteță Regală,

Biserica Ortodoxă din Basarabia, în frunte cu chiriarhii săi, prin reprezentanții preoției, binecuvintează intrarea Ma-

iestăților Voastre în hotarele Basarabiei, — dreptei fiice a României Mari.

Dăm laudă lui Dumnezeu, Celui Prea Înalt, care a binevoit ca cele risipite să se adune și cele pierdute să se afle, și să fie unit într-una tot Neamul Românesc, făcând o țară Mare și frumoasă, sub înalta stăpânire a Maiestăților Voastre.

Salta inimile noastre în acest moment măreț.

Suntem convinși că și umbrele strămoșilor noștri se bucură astăzi împreună cu noi.

Sire,

Dreapta lui Dumnezeu V'a adus cu Augusta Familie pe locurile acelea unde Ștefan-cel-Mare cu alți strălucitori Voevozi ai neamului nostru vitejește a așezat temeliiile, pe cari acum din nou s'a ridicat România Mare.

Biserica lui Hristos, ca o maică duioasă, fiind strâns legată cu poporul, în toate momentele a stat pentru apărarea drepturilor naționale ale neamului Românesc, pentru ajutorul și mângâierea în cele mai grele împrejurări ale vieții neamului nostru din trecut.

Noi, slujitorii Bisericii, mândrindu-ne că suntem moștenitori după har ai marilor ierarhi ai Bisericii Române, aducem la Tronul Maiestăților Voastre încredințare de cele mai sincere și sfinte sentimente, rugându-Vă să fiți convinși, că suntem gata și în viitor să vestim poporului Evanghelia lui Hristos spre luminarea lui și întărirea dragostei frățești și să răspândim în toate unghiurile Basarabiei credința și supunerea către Tron și iubirea de neam.

Sperăm că în inima plină de iubire a Maiestății Voastre vom avea loc și noi slujitorii Bisericii, după cum ne-am și convins mai înainte prin făgăduințele date despre păstrarea drepturilor Bisericii Ortodoxe din Basarabia, dobândite în trecut prin munca clerului.

Binevoiți, Sire, a primi dela noi, umiliții slujitori ai Bi-

sericil, icoana lui Hristos, ca binecuvântarea Bisericii din Basarabia.

Domnul Iisus Hristos să Vă îndrumeze și îngerul lui Dumnezeu să Vă păzească în toate zilele vieții Voastre pentru binele neamului nostru, înflorirea și întărirea Țării Românești.

Mărită și Iubită Doamnă Regină,

Cu inima plină de dragoste și cu genunchele plecate Vă rugăm să binevoiți a primi dela clerul bisericii din Basarabia, drept amintire, acest mic dar, ca un simbol al bogăției sufletești a Maiestății Voastre, din care, ca dintr'o comoară bogată, se varsă mila, ocrotirea și dragostea către aceia cari au nevoie de ajutor. Credem că sub acoperământul Maiestății Voastre nu va suspina nimeni din țară, găsind mângâiere și ajutor la Maiestatea Voastră în toate momentele grele ale vieții.

Alteță Regală Principesă Elisabela,

Vă rugăm să nu refuzați a primi dela noi spre amintirea petrecerii Voastre în Basarabia acest mic dar.

În acest fericit și mare pentru noi moment, din adâncul inimei noastre strigăm :

Trăiască Regele României Mari !

Trăiască Regina Mamă cu toată Augusta Familia Sa !

Trăiască România întregită !

M. S. Regele binevoeste a răspunde următoarele :

„ Cu o adâncă bucurie am pășit în Casa aceasta a
„ Eparhiei și din toată inima mulțumesc pentru senti-
„ mentele de credință și dragoste cu cari ne-ați întâm-
„ pinat.

„ Știu că în timpul veacului din urmă preoții moldo-
„ veni din Basarabia au trebuit să închidă adesea în
„ inima lor sentințele cele mai duioase, cele mai
„ sfinte, pe cari le aveau față de Patria pierdută pentru
„ câțva timp. Ei erau însă increzători în Atotputer-
„ nicul, care adună pe cele despărțite, și astfel au aștep-
„ tat cu răbdare ziua fericită în care Eparhia dintre
„ Nistru și Prut să revină la sânul Mucei sale dela
„ care fusese ruptă, în Biserica Autocefală Română.

„ Sunt sigur că voi găsi în preoții moldoveni din
„ Basarabia adevărați apostoli, nu numai ai cuvântului
„ lui Dumnezeu, dar și ai iubirii de neam și ai dra-
„ gostei față de toți locuitorii acestor de Dumnezeu bine-
„ cuvântate ținuturi ale Basarabiei.

„ Biserica are un rol așa de mare. Ea este cărmui-
„ toarea sufletului poporului și, precum stă scris sub
„ stema României, tot astfel să fie scris în toate casele și
„ în toate inimile noastre : „Nihil Sine Deo“, Nimic
„ fără Dumnezeu“.

După ce corul, condus de sfinția sa Părintele Bere-
zowski, intonează mai multe cântări religioase, MM.
LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta
au vizitat la ora 11 jumătate Muzeul bisericesc, condus
de d. Iosif Parhamovici, care arată Maiestăților lor păr-
țile cele mai interesante ale muzeului.

La ora 11,45 MM. LL. Regele și Regina și A. S. R.
Principesa Elisabeta merg în localul primăriei din Chi-
șinău, unde sunt prezentate diferitele delegațiuni ale
comunităților străine, cu cari Maiestatea Lor și A. S. R.
Principesa Elisabeta se întrețin mai mult timp.

Dela ora 12,15 până la ora 13,15 MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta însoțiți de suită au asistat la serbarea școlară din grădina publică, unde după primirea foarte călduroasă ce s'a făcut Suveranilor, Maiestățile Lor și A. S. R. Principesa Elisabeta au ascultat mai multe coruri a diferitelor societăți și școli și au privit dansuri naționale.

După dejunul intim MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta însoțiți de suite au vizitat cu începere dela 16,30 și până la ora 18 spitalul de alienați dela Costiugeni de lângă Chișinău, de sub conducerea d-lui Dr. Vărzaru. Maiestățile Lor s'au interesat de aproape despre starea bolnavilor, arătându-și Înalta Lor mulțumire de felul cum e condus și întreținut acest ospiciu.

M. S. Regina a vizitat apoi spitalul israelit precum și căminul orfanilor din război. Apoi a cercetat amănunțit școala eparhială de fete, rămânând pe deplin mulțumită de buna stare a localului și de îngrijita educație ce se dă fetelor.

Seara la ora 21,15 MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta au luat parte la prânzul de gală ce a fost servit în sala cea mare a Cercului Cultural din Chișinău, prânz la care au luat parte d. prim-ministru și d-nii miniștri prezenți, capii autorităților civile și militare din Basarabia și Chișinău, precum și delegații sătenilor.

La ora 10,30 d. prim-ministru General Averescu rostește următoarea cuvântare :

Astăzi s'a oficiat în catedrala Capitalei Basarabiei în prezența Maiestăților Voastre un serviciu divin pentru odihna

sufletelor acelor prin jertfa cărora Patria Mamă a putut să alipească rând pe rând la sânul ei părțile ce i-au fost deslipite de vitregia veacurilor.

Sire,

Ursita, care toarce firul menirii fiecărui om în lume, m'a sortit să fiu unul din locotenenții Maiestății Tale în lupta uriașă pentru întregirea neamului, din care cu ajutorul lui Dumnezeu am ieșit biruitori.

Am avut chiar nemărginitul noroc să stăm în această calitate în fața dușmanului cotropitor dela primul până la ultimul bubuit de tun.

Mulțumită acestei împrejurări, cu bună seamă că o mare parte, dacă nu chiar cea mai mare parte din cei pentru cari ne-am rugat azi, au adus jertfa supremă pentru Rege și Patrie, luptând sub ordinele mele.

Sire,

În urma nepieritoarei biruinți dela Mărăști, biruință prin care viteaza armată a Maiestății Tale s'a arătat nu numai dușmanului, dar lumii întregi în toată strălucirea vitejei ei, ne-am adunat pe un plaiu lângă Soveja, smulsă din ghiarele dușmanului, pentru ca să înălțăm, și atunci ca și astăzi, ruga noastră către Cer, pentru odihna acelor fii ai patriei, cari ne-au dat biruința fără ca să se poată bucura de dânsa.

Spuneam atunci celor de față, în prezența Principelui Moștenitor, că i-am adunat acolo nu numai ca să dăm prin rugăciuni tributul pios de recunoștință datorit celor căzuți, ci și pentru ca, în mijlocul îndureratei noastre reculegeri, să ne dăm nouă înșine seama de datoria ce ne revenea celor rămași în viață.

Spuneam atunci că datoria noastră era, cu orice jertfe, ca dușmanul cotropitor să fie izgonit de pe Moșia strămoșească și fugărit până vom ajunge să împlântăm falnicul nostru Tri-color la niște hotare cari să cuprindă în ele tot românismul.

Cred, Sire, că și astăzi, când înălțăm cu smerenie mințile noastre către Cer, ca plos tribut de recunoștință către aceia cari au mărit falanga Eroilor Neamului, este greu, ca în reculegerea noastră să nu ne dăm seama că adevăratul chip de a ne arăta recunoștința către cei cari s'au jertfit, este de a feri țara de nenorocirea, ca jertfele făcute să fi fost făcute în zadar.

Sufletele miilor de viteji cari plutesc deasupra noastră ne impun această datorie sfântă, care nu o putem ocoli, dacă nu voim să ne acoperim de rușinea prezentului și biestemul viitorului, și această datorie este să păstrăm ce am câștigat și să dăm Țării noastre o astfel de așezare, ca acei cari au luptat și au suferit să poată să simtă că nu au luptat și suferit în zadar.

Sire,

Ceeace am luat se va păstra, sunt convins până în adâncul cugetării mele și sunt sigur că convingerea mea este împărtășită de orice om cu judecată.

Trupele cari au defilat la Rădăuți, la Cernăuți, la Bălți și eri aci, nu aveau înfățișarea unor trupe ieșite din război, ci a unor trupe gata acum să intre în luptă, cu convingerea, de altfel foarte întemeiată, că nu vor găsi în față dușmani, cari să le egaleze în soliditate, având și vitejia.

Cu astfel de armată, Sire, nu se va mai pierde pe veci nici o palmă din pământul câștigat cu sângele voinicilor noștri.

Orice năzuințe din partea potrivnicilor noștri în sensul acesta sunt o adevărată nălucă.

Demnă de o mai aproape luare aminte este însă marea sarcină, de a pune așezarea launtrică a Țării pe temeli sănătoase.

Aici Maiestatea Ta are nevoie de ajutorul tuturor builor patrioți, pentru ca, cu puteri unite, să se poată desăvârși opera mare din istoria neamului, începută cu atâtea întorsături a evenimentelor, dar sub auspicii atât de fericite și plătită cu jertfe atât de largi.

Sire,

În inoita mea calitate de sfetnic al Măriei Tale, în timpuri atât de mari, și de fiu al acestei părți din trupul României Mari, al cărei sol a tresărit, când piciorul Suveranului României întregite a pășit pe el, pot să asigur pe Maiestatea Voastră că precum în momentele de atât de grea cumpănă, prin cari am trecut în 1916, Maiestatea Voastră a știut să înăbușe orice taine ale sufletului Maiestății Tale, pus la grea încercare, și s'a identificat fără nici o rezervă cu năzuințele scumpe ale neamului, tot așa și fiii nerătăciți ai acestui mănol colț al patriei mari Românești vor ști să se desbrace de orice altă pornire tainică și strâns uniți în jurul Tronului, toți fără nici o rezervă, se vor identifica, din adâncă și nestrămutată convingere, cu dorința Suveranului lor, care este ca ceea ce s'a câștigat prin jertfa de sânge, ceea ce se va păstra prin soliditatea vitezei noastre armate, să se așeze pe temelii de viață lăuntrică sănătoasă, prin patriotismul rechemat la viață viguroasă a tuturor bunilor Români dintre Prut și Nistru.

Așa să ne ajute Dumnezeu !

Să trăiască Maiestatea Sa Regele !

Să trăiască Maiestatea Sa Regina !

Să trăiască Dinastia !

Ultimele cuvinte sunt acoperite cu nesfârșite urale.

M. S. Regele răspunde prin următoarele cuvinte :

„ În urma înălțătoarei slujbe ce s'a săvârșit astăzi în marea catedrală a Chișinăului pentru odihna sufletelor celor morți pentru Patrie în războiul din urmă, simt de a Mea sfântă datorie să le aduc și Eu aici priinosul sentimentelor Mele de recunoștință. Impreună cu scumpa Mea armată, care își îndeplinește cu atâta simț patriotic rolul său binefăcător de strajă neadormită a liniștei și ordinii, pe care le-a adus și în fi-

„nutul acesta, să ne unim cu toții glasul nostru în cin-
„stea ostașilor morți pentru țară și să strigăm : Sfântă
„să ne fie a lor amintire !

„Chemat să iau moștenirea aceuia care prin vitejia
„ostașilor dela Plevna a făurit independența României
„de eri și Coroana de oțel a Regatului, în cursul anilor
„am avut fericirea să cunosc inima acestui popor și
„am reușit să fac din năzuințele lui crezul Meu. Și ce
„eră crezul acesta ? Eră că nici o putere din lume nu
„ar fi în stare să împiedice ceea ce eră scris în cartea
„neamului românesc, că va veni un timp când toate
„ținuturile locuite de Români, peste cari se întindea
„domnia lui Mihai Viteazul, vor fi iarăș întrunite sub
„acelaș sceptru. Această necesitate istorică pregătită cu
„jertfa de sânge a eroilor dela Mărăști, Oituz și Mără-
„șești, a fost înțeleasă de oamenii cu inimă românească
„din Basarabia, când s'au întrunit spre a proclama
„în mod solemn că hotarele politice alcătuite de oameni
„nu mai au putere, atunci când legăturile de sânge și
„suflet cer în mod imperios ca ele să dispară înaintea
„cerințelor etnice, în virtutea principiului naționalită-
„ților a cărui îndreptățire a fost recunoscută de lumea
„întreagă.

„Cei cari în 1918 au venit la Iași pentru a-Mi aduce
„vestea aceasta îmbucurătoare, că fiica iubită care a
„fost dată ca jertfă unui stăpân de alt neam a revenit
„de bună voie la vatra strămoșească, s'au întors cu inima
„plină de veselie, căci au putut simți cât de adânc i, cât
„de caldă este dragostea unei mame către copila sa.

„A venit apoi izbânda Marilor Puteri cu cari s'a
„aliat România și urmarea fericită a ocestei izbânzi

„ a fost consfințirea revenirii Basarabiei la căminul
„ părintesc.

„ Venind astăzi să petrec în mijlocul basarabenilor,
„ le aduc întărirea sentimentelor de dragoste și inima
„ Mea saltă de bucurie când văd că toți, dar toți, Ne
„ aduc, Mie și Reginei, prinosul lor de dragoste și în-
„ credere.

„ Aceste dovezi le primesc ca o legătură sfântă și ca o
„ mărturisire prețioasă că toți locuitorii acestui ținut al
„ Moldovei din timpurile străbune au recunoscut drep-
„ tatea hotărîrilor unei puteri mai mari decât combi-
„ națiunile oamenilor celor mai iscusiți, pentrucă ceeace
„ Dumnezeu a legat, uneltirile omenеști nu pot desface.

„ Aceeaș dragoste se revarsă din inima întâiului
„ Rege al României întregite asupra tuturor fiilor săi,
„ oricărei legi, oricărui neam ar aparține ei ; de aceea
„ El are nu numai nădejdea, dar și dreptul de a crede
„ că voi, toți fiii aceluiaș ținut care intră în hotarele fi-
„ rești ale neamului român întregit pentru vecie, veți
„ răspunde cu credință la datoriile voastre de cetățeni,
„ lucrând mână în mână pentru binele obșteșc, întru
„ propășirea scumpei noastre Patrii, România Mare.
„ Așa să fie ! „

Entuziaste urale intrerup înălțătoarea cuvântare a
M. S. Regelui.

Către ora 23,30 prânzul luând sfârșit, MM. LL. Re-
gele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta se in-
torc la reședințele regale din oraș.

Sâmbătă, 22 Mai, la ora 10 dimineața, Maiestațile Lor

vizitează Sinagoga din Chișinău, unde ascultă un serviciu religios cu prea frumoase cântări ale corului și ale cantorului, în prezența reprezentanților comunității evreiești, care a făcut Maiestăților Lor o călduroasă primire. Urmează apoi vizitarea bisericilor : grecească, catolică, protestantă și armeană. La toate aceste biserici M. S. Regele, întâmpinat cu mărturii de credință și devotament, a ascultat câte un scurt serviciu religios.

După vizitarea bisericii grecești, M. S. Regina a vizitat toate spitalele din oraș, împărțind bolnavilor mici daruri.

M. S. Regele vizitează apoi școala de viticultură și stațiunea de oenologie.

De aci Maiestatea Sa merge la cercul militar, unde se găseă adunat întregul corp ofițeresc al garnizoanei. D. General de divizie Popescu Ion, comandantul corpului II armată, urează bună venire M. S. Regelui, asigurându-L de nemărginita dragoste și neclintitul devotament al armatei.

M. S. Regele a binevoit a răspunde :

„ Mulțumesc din toată inima pentru mărturisirea sentimentelor de credință ale armatei, care și-a îndeplinit aici cu prisosință greaua misiune ce i s'a încredințat. O parte dintre ofițerii prezenți ați avut fericirea să fiți printre cei dintâi cari la chemarea poporului moldovenesc, amenințat de vântul rau al răzcoalei, ați intrat în acest ținut, fala vechei Moldove în veacurile trecute, atât prin bogăția sa, cât și prin vrednica sa poporație română, care ținea strajă la această margine a țării. Ați venit ca frați și ca apă-

„rători, iar nu ca niște cuceritori, și v'ați îndeplinit
 „chemarea, aducând aici ordinea și liniștea. Dar ați
 „mai avut și altă grea însărcinare, anume aceea de a
 „câștiga inimile populației locale pentru patria mună.
 „Munca depusă de armata Mea pentru învățământul
 „populației în școlile de adulți merită toată lauda.
 „Pentru a duce însă mai departe această operă de a-
 „propiare a sufletelor, vă mai dau un sfat asupra că-
 „ruia stăruesc din toată inima : Siliți-vă în tot felul
 „ca oriunde se va arăta vreunul din voi să faceți
 „cinste numelui de ofițer român și prin o atitudine
 „corectă să se învedereze că sunteți purtătorii ordinii
 „și ai cinstei ; căci după cum veți ști să vă înfățișați
 „noilor Mei supuși, în aceeași măsură veți fi apreciați
 „și voi, și împreună cu voi întreaga noastră armată și
 „întreaga țară.

„Vă mulțumesc din inimă pentru tot ceea ce ați lu-
 „crat până acum, urându-vă și de aici înainte spor
 „bun la muncă și sănătate. Să trăiască scumpa noas-
 „tră armată».

La ora 16,30 M. S. Regina a binevoit a oferi la
 cercul militar un ceaiu pentru doamnele din societatea
 Chișinăului.

La ora 19,20 MM. LL. Regele și Regina, împreună
 cu A. S. R. Principesa Elisabeta, au mers cu automo-
 bilele la gară, de unde cu trenul regal au plecat spre
 Cetatea-Albă.

Pe peronul gării se aflau : d-nii miniștri Trancu-
 Iași și Niță Serghie, reprezentanții autorităților civile

și militare și un numeros public, cari au aclamat pe Suverani cu multă căldură.

În gările Mireni și Bulboca, frumos împodobite cu flori și drapele, se aflau adunați un mare număr de săteni în frunte cu autoritățile comunale din comunele apropiate. Luminile dădeau un aspect feeric gărilor. M. S. Regele s'a coborît în mijlocul sătenilor, interesându-se de munca câmpului și de nevoile lor. Pe fețele țăranilor se vedeă bucuria că pot stă de vorbă cu Regele Țării, și la plecarea trenului strigătele de bucurie nu mai încetau.

La ora 11 noaptea trenul regal se oprește în gara Tighina. Pe peron se aflau autoritățile militare și civile. M. S. Regele, dându-se jos, s'a întreținut cu cei prezenți, interesându-se de nevoile orașului și ale populațiunii și făgăduind că în curând va veni din nou să viziteze Tighina, Soroca, Orheiul, Ismailul și alte localități pe cari nu le-a putut vizita de data aceasta. În aclamațiile mulțimei trenul pleacă spre Basarabasca.

Duminică, 23 Mai, la ora 8, trenul regal se oprește în gara Arcizi, unde așteptă o mare mulțime de țărani moldoveni și coloniști germani din împrejurimi. M. S. Regele, călduros aclamat, s'a coborît din vagon și a stat de vorbă cu locuitorii, interesându-se de nevoile lor.

Aceeaș primire călduroasă au avut Suveranii și în gările următoare spre Cetatea-Albă atât din partea coloniștilor germani în frunte cu pastorii, învățătorii și școlarii, cât și din partea moldovenilor veniți cu femei

și copii dela mari depărtări. Maiestățile Lor s'au dat jos din tren și au stat de vorbă cu poporul, primindu-i plângerile scrise.

Populația își arată marea mulțumire, că în noaptea trecută începuse să cadă o ploaie binefăcătoare, după o prea îndelungată secetă. Această ploaie, de mult așteptată, poporul o privea ca un semn bun pentru Suvărani, cari odată cu vizitele Lor au adus belșugul pentru ogoare și pentru munca oamenilor.

La ora 14,30 trenul regal sosește la Cetatea-Albă. La coborirea din tren Maiestățile Lor și A. S. R. Prințesa Elisabeta sunt întâmpinați de d. General Tomoroșeanu, care prezintă raportul.

M. S. Regele trece în revistă ofițerii superiori ai garnizoanei și compania de onoare din regimentul Prahova No. 7, după care primarul orașului, d. Iacob Bostan, înconjurat de consilierii comunali, urează Maiestăților Lor bună venire, prezentându-le pâinea și sarea. M. S. Regina și A. S. R. Prințesa Elisabeta primesc din partea doamnelor și d-șoarelor flori și urări de bună venire. În acest timp M. S. Regele s'a întreținut cu persoanele oficiale și cu reprezentanții comunităților ruse și israelite, cari aduc asigurări de credință și devotament.

În aclamațiile poporului, Maiestățile Lor părăsesc gara îndreptându-se spre biserica catedrală, unde se oficiază un Te-Deum, după care M. M. L. L. urmați de întregul cortegiu merg la locul de defilare. Lumea îngrămadită pe marginea străzilor primește pe Suvărani cu o ploaie de flori și cu strigăte de bucurie. Defilarea începe cu școlile secundare, după care urmează deta-

șamente din regimentele 7 Prahova, 2 grăniceri, 5 jandarmi, escadrila de vedete, 4 artilerie grea și 7 artilerie de câmp. M. S. Regele a binevoit a-și arăta satisfacția pentru frumoasa ținută a trupelor.

La ora 16,15 Maiestățile lor vizitează orfelinatul din localitate, iar de aci merg la Cetate, unde o baterie pe jos 2/4 artilerie grea dă onorul, iar maiorul Iliescu I., comandantul grupului de artilerie grea, dă explicațiuni asupra cetății.

La ora 16,30 MM. LL. Regele și Regina merg la zemstva județului Cetatea Albă, unde are loc o recepție. Suveranii sunt întâmpinați de președintele și vice-președintele zemstvei, cari prezintă pe șefii autorităților locale, iar d-nele primesc cu flori pe M. S. Regina.

După ce Maiestățile Lor se întrețin cu persoanele prezente, la ora 17 pleacă în automobile la Șaba, colonie elvețiană de pe malul Limanului. Aci au fost primiți în fața școlii cu mare entuziasm de populația coloniei. Primarul prezintă pâinea și sarea, iar subprefectul prezintă MM. LL. Regelui și Reginei notabilitățile coloniei, cu cari Maiestățile Lor stau mai mult timp de vorbă. De aici cortegiul pleacă la biserica din Posad-Șaba, partea rusească a satului, unde după slujba religioasă se fac prezentările frunțașilor satului.

La orele 18 Maeistățile Lor împreună cu suitele se îndreaptă către casa Altounji din colonia Șaba, unde iau ceaiul, admirând buna rândueală și gospodăriile model ale acestor harnici și pricepuți coloniști, cari au adus la atâta înflorire economia rurală și cultura viei numai în curs de 100 ani dela înființarea acestei colonii. După ce M. S. Regele vizitează vestita pivniță a d-lui

Gustav Forney, la ora 19,30 Maiestățile Lor se întorc la Cetatea Albă, vizitând spitalele orașului și a județului și apoi merg la gară, unde își iau rămas bun și trenul regal se pune în mișcare la ora 20,30 în uralele puternice ale publicului, care venise să mulțumească Suveranilor pentru cinstea și bucuria ce au făcut orașului Cetatea Albă cu Înalta Lor vizită.

Luni, 24 Mai, MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta sosind cu trenul în gara Basarabasca, descind din tren, însoțiți fiind de d-nii miniștri Trancu-Iași și Niță Serghie și de Casa militară a Maiestăților Lor, și sunt primiți cu numeroase și nesfârșite urale și flori, în sunetele Imnului Regal.

După ce d. General Mărgineanu, comandantul diviziei III-a, prezintă raportul, primarul comunei Romanovca printr-o scurtă și caldă cuvântare urează bună venire Suveranilor. M. S. Regele trece în revistă compania de onoare din regimentul 28 infanterie cu muzică și drapel, fiind prezentați apoi șefii autorităților din localitate și delegațiunile din satele de prinprejur.

La ora 10,30 MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta au sosit în trăsură în satul Leipzig, colonie germană.

După ce primarul a oferit tradiționala pâine și sare și s'au prezentat autoritățile coloniei, M. S. Regele a trecut în revistă compania de onoare cu muzică și drapel din regimentul 4 Argeș, în nesfârșitele strigate de „Ura“ ale populațiunii și armatei și în sunetele Imnului Regal.

Se oficiază apoi în biserica protestantă din sat o slujbă religioasă de către preotul satului, după care acesta ține o frumoasă cuvântare, urând MM. LL. Regelei și Reginei și A. S. R. Principesei Elisabeta »Bun Venit« în comuna Leipzig și pe teritoriul Basarabiei și preaslăvind ziua când Suveranii au binevoit a vizita colonia Leipzig. Mulțumește apoi pentru binefacerile pe cari Basarabia le are prin unirea ei cu Patria-Mumă și pentru ordinea pe care a adus-o armata română după război. Asigură în sfârșit pe Maiestățile Lor de sentimentele de credință și devotament ale populațiunii germane și de îndeplinirea datoriilor către Patrie și Tron și încheie implorând ajutorul lui Dumnezeu pentru sănătatea Maiestăților Lor și familiei Regale și pentru viitorul fericit al României Mari.

La ora 11,30 MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta, luându-și rămas bun dela șefii autorităților din colonia Leipzig și dela populațiune, cari îi aclamau foarte călduros, se întorc la trenul regal, care la ora 13,30 pleacă spre Bolgrad.

În drumul spre acest oraș M. S. Regele, descinzând din tren în gările Abaclia, Culmea, Ceatlunga și Taraclia, a fost întâmpinat cu aceleași manifestări călduroase de dragoste de către toată populațiunea. M. S. Regele a binevoit a stă de vorbă cu mai mulți săteni și preoți, ascultându-le plângerile.

La ora 18 trenul regal se oprește în gara Valul lui Traian, frumos împodobită cu flori și steaguri naționale.

MM. LL. Regele și Regina și A. S. Regală descind din tren și sunt viu aclamați de numeroasa populațiune venită în gară.

După ce d. Colonel Niculcea Vasile prezintă raportul și M. S. Regele trece în revistă compania de onoare, primarul oferă Maiestăților Lor tradiționala pâine și sare, urându-le »Bun Venit«. Sunt prezentate apoi autoritățile locale și delegațiunile din satele învecinate.

După aceasta MM. LL. Regele și Regina și A. S. Regală pornesc în automobile, urmați de suită, la Bolgrad, unde ajung la ora 18,30.

La intrarea în oraș, primarul urează bun venit și prezintă pâinea și sarea, iar MM. LL. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta trec apoi prin străzile principale ale orașului, cari erau frumos împodobite și pline de un numeros public, și descind la catedrala orașului.

Aci P. S. S. Arhiereul Dionisie al Ismailului urează bun venit MM. LL. Regelui și Reginei și A. S. Regale Principesei Elisabeta, după care se oficiază în frumoasa catedrală un Te-Deum, la care asistă toate autoritățile civile și militare și un numeros public.

După serviciul religios, Suveranii trecând pe jos printre elevii și elevele diferitelor școli, cari li primesc cu nesfârșite strigăte de »Ura«, se opresc în curtea catedralei, unde sunt prezentați șefii autorităților civile din localitate.

Continuând apoi drumul, Suveranii se opresc în fața liceului de băieți și primesc cu începere dela ora 19,30 defilarea, mai întâi a diferitelor școli și apoi a trupelor din garnizoana Bolgrad.

După defilare MM. LL. Regele și Regina vizitează liceul de băieți și asistă la producțiunile literare și artistice executate de eleve și elevi. S'a prezentat Maiestăților

Lor spre semnare într'un vechiu registru de înscriere de pe timpul când Basarabia-de-jos eră a României. În fruntea registrului la data 7 Noemvrie 1866 eră semnătura Augustului unchiu al M. S. Regelui, și M. S. Regele a rămas mult impresionat.

La ora 20 Suveranii, pe deplini mulțumiți, își iau rămas bun dela autorități și dela persoanele prezente și în automobile se înapoiază, în mijlocul manifestațiilor de dragoste și simpatie, la gara Valul-lui-Traian, unde ajung la ora 20,30.

După 15 minute, în care timp MM. LL. Regele și Regina și A. S. Regală se întrețin cu persoanele aflătoare în gară, luându-și rămas bun, trenul regal pornește spre Reni.

Mărți, 25 Mai, la ora 9 dimineața, MM. LL. Regele și Regina împreună cu A. S. R. Principesa Elisabeta și suita regală pleacă din Reni cu trenul prin Galați, Brăila, Buzău, spre București, ajungând în halta Cotroceni la ora 18, unde sunt întâmpinați de A. S. R. Principesa Ileana și de d-nii miniștri aflători în Capitală.

2880/000

8/12